

OUR LIFE

НАШЕ ЖИТТЯ

ВИДАЄ
СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Published by
Ukrainian National Women's
League of America, Inc.
4936 N. 13th St.
Philadelphia, Pa. 19141

Березень

3

March

1968

Писанкарка при праці

НАШЕ ЖИТТЯ

PIK XXV. БЕРЕЗЕНЬ Ч. 3

Видає Союз Українок Америки раз у місяць за винятком серпня
Редагує Колегія — Лідія Бурчинська, Рута Галібей, д-р Наталя Ішук, Олена Лотоцька, Ірина Пеленська, Марта Тарнавська, Наталя Чапленко.

Листування й передплату висилати на адресу:

4936 N. 13th St.
Philadelphia, Pa. 19141
Tel DA 4-7304

Річна передплата в ЗДА і Канаді від січня 1963 ..... \$5.00
Піврічна передплата \$2.75
Річна передплата в Англії 1½ ф. ст.
Річна передплата в Австралії 4 а. д.
Річна передплата у Франції 10 н. фр.
Річна передплата в Німеччині 12 н. м.
Річна передплата в Бельгії 150 б. фр.
В інших країнах рівноварт. 5 ам. дол.
Поодинокое число 50 центів

Зміст:

Є. Маланюк: Тарас Шевченко
Використаймо роковини
Н. Чапленко: Наші народні звичаї й обряди
О. К.: Прошу його розстріляти!
І. Коваль: Трудна ситуація
О. Залізник: Думки над домовиною
О. Климишин: Наша писанка
О. Ашер: У розшуках скарбів української поезії
Л. Б.: Нова докторська праця
М. Бачинська: З поглядом у майбутнє
Протест українського жіноцтва
К. М.: Свято княгині Ольги
П. Чижик: Харчування і зайва вага тіла
Нагороджене печиво
Р. Коцик: Хвороба троянд
Т. Лихолай: По землі Місіонес
Ferment in Ukraine
М. Waczynsky: With an eye toward the future

На обгортці:

Членка 60 Відділу США в Клівленді п-ні Мері МекЕлрой приступає до писання писанок. 60 Відділ США влаштував курс писання, в якому взяло участь 150 осіб.

OUR LIFE

VOL. XXV MARCH No. 3

Edited by Editorial Board
Monthly publication except August,
of the Ukrainian National Women's

League of America, Inc.
4936 N. 13th St.
Philadelphia, Pa. 19141
Tel DA 4-7304

Subscription in the United States of America \$5.00 per year, half year \$2.50. Subscription in Canada \$5.00 per year, half year \$2.75. Subscription in England 1½ pound sterling, per year. Subscription in Australia 4 Austr. dollars per year. Subscription in France 10 n. fr. per year.

Entered as second class matter July 8, 1944, at the Post Office at Philadelphia, Penna., under the Act of March 3, 1879.

Single Copy 50 cents

ПРЕДСТАВНИЦТВА
„НАШОГО ЖИТТЯ“

АНГЛІЯ:

Mrs. Myroslawa Rudenska
245 Wigman Rd.
Bilborough Estate
Nottingham, England

Ukrainian Booksellers
49 Linden Gardens
Notting Hill Gate
London W. 2

АВСТРАЛІЯ:

“Library & Book Supply”
16a Prospect St.
Glenroy, W9, Victoria
Australia

ФРАНЦІЯ:

Дарія Мельникович
c/c No. 7 887 93 de Paris
26, rue de Torcy
Paris 18-e
France

НІМЕЧЧИНА:

Ukrainischer Frauenverband
Haus der Begegnung
8 Muenchen 27
Rauchstr. 22

On the Front Page:

Mrs. Mary McElroy from UNWLA Branch 60 in Cleveland, Ohio at painting of Easter eggs. Branch 60 arranged an Easter egg demonstration, attended by 150 persons. See report on page 20.

На терені США

9. березня — Виховний Семінар — Окр. Рада США в Ньюарку
10. березня — Окр. З'їзд — Окр. Рада США в Нью Йорку
17. березня — Показ укр. вишиваного вбрання — 28 Відділ США в Ньюарку
30. березня — Окр. З'їзд — Окр. Рада США в Ньюарку
30. березня — З'їзд голов Відділів — Окр. Рада США в Нью Йорку
7. квітня — Відкриття виставки О. Божемського — 28 Відділ США в Ньюарку
5. травня — З'їзд голов Відділів — Окр. Рада США в Ютіці
18. травня — Вишивані Вечерниці — 91 Відділ США в Бетлегемі

З-ПОМІЖ ЧУЖИХ КНИЖОК

“THE LISTENER” by Taylor Caldwell („Той, хто слухає“ — Тейлор Калдвелл.

На одному з подвір'їв великого міста височить у небесну голубинь дивна споруда. Чотирикутна, подібна формою до церкви, але без жадного вікна. Над єдиними дверима напис золотими літерами: „Той, хто слухає“. Кореспонденти часописів наполегливо домагалися у власника відповіді, хто ж там у цьому будинкові: священник чи психіатр, адвокат чи соц. працівник? Та відповідь була: „Коли тобі, сину, потрібен буде той, хто тебе б вислухав, ти прийдеш сюди і його побачиш“.

Перед очима читача проходить ціла галерія постатей, людей, що йдуть до того, хто слухає. Тут знатний сенатор і світової слави науковець, дрібний крамар і стара німецька робітниця, що тяжкою працею поставила на ноги своїх дітей, а тепер не має де голови прихилити, і молода мати нешлюбної дитини, яка, почувавши себе непростеною грішницею, не наважується ереступити церковного порога у Великодню Ніч і, з китцею чудових квітів, іде до Того, хто всіх вислухає...

„Найбільшою трагедією нашої модерної епохи є те, що ніхто не має часу вислухати другого, навіть найріднішого, найближчого“... — це провідна думка письменниці, яка червоною ниткою проходить через увесь її твір.
Л. Д.

Використаймо роковини

Євген Малайюк

Тарас Шевченко

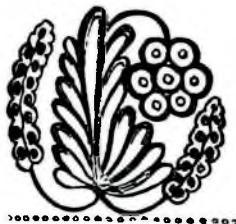
Не поет — бо це до болю мало,
Не трибун — бо це лиш рупор мас,
І вже менш за все — Кобзар Тарас
Він, ким зайнялось і запалало.

Скорше — бунт буйних майбутніх рас,
Полум'я, на котрім тьма розстала,
Вибух крові, що зарокотала
Карою за довгу ніч образ.

Лютий зір прозрілого раба,
Гонта, що синів свяченим ріже, —
У досвітніх загравах — степа
З дужим хрустом випростали крижі.

А ось поруч — усміх, ласка, мати.
І садок вишневий коло хати.

Із збірки „Земля і залізо“

Щороку в березні поклоняємось пам'яті Поета, що створив безсмертні цінності і в спалаху свого генія вказав нам дорогу до власного життя. Щороку складаємо у стіп його свої надії й сумніви та з його слів черпаємо силу до завтрашнього дня.

Цього року йдемо скріплені під його пам'ятник. Здійснилось одне велике заповітне бажання: ми врешті об'єднані в одне представництво, що промовлятиме в ім'я України. А далі — ми почули голос Рідної Землі, що лунає голосно і сміливо з-поза залізної заслони в обороні прав українського народу.

Тому входимо в Міжнародній Рік Прав Людини не з порожніми руками. Саме тепер, коли світ відзначає 20-ліття Деклярації Прав Людини, можемо стати об'єднані та висунути промовисті докази наших домагань.

Тридцять точок цієї Деклярації були опрацьовані впродовж двох років Комісією Прав Людини для забезпечення її особистих, політичних, суспільних і економічних прав. Її значення для поступу людства величезне. Коли давніші документи, що закріплювали людські права, були подумані для однієї країни чи одного її стану, то Деклярація Прав Людини — це перший документ, що виданий у користь людини взагалі і то на міждержавній основі.

Тому ці роковини цілий світ використає для наświetлення осягів і недоліків у цій ділянці. Національна Рада Жінок Америки провадить під тим кличем широко закроєну акцію лікування суспільних ран у цій країні. Міжнародній Жіночий Союз кладе у своїй праці натиск на піднесення країн у стадії розвитку, щоб людські права не залишались там пустим звуком. Світовий Рух Матерів (М.М.М.) починає акцію за скріпленням виховних прав матері і родини.

Такі перспективи відкриваються й для українських жіночих організацій. Користаючи з проголошення Міжнародного Року Людських Прав, можемо висунути ряд домагань, опертих об 30 точок Деклярації. Це в першу чергу оборона особистих політичних, суспільних і економічних прав української людини, а зокрема жінки й родини.

З Головної Управи СУА

Наші народні звичаї й обряди

Др. Леонід Білецький („Історія української літератури“ Т. I.) пише, „що у віруваннях і мітах народніх далеке минуле українського народу оживає в його майбутнім, творить невидну нитку традиції, на другім кінці якої ставиться глибока проблема духової живучості нації, її творчої здібності до розбудови все нових і нових культурних цінностей“. Це й стало для нас стимулом включити цю ділянку нашої минувшини до культ.-осв. праці. Записування стародавніх звичаїв почалося у нас лише в XIX. сторіччі. Попри великі зусилля наших учених, це запізнення залишило багато проблем, зв'язаних з нашою минувиною, не розв'язаними. Але те, що дійшло до нас, ми можемо використати.

Тож і нашим завданням на еміграції є передати ці традиції новому поколінню, як джерело нашої історичної самобутності.

Ця справа займає в культ.-осв. діяльності нашої організації чимало місця. Спонтанно наші Відділи вже роками улаштовують різні святкові вистави, сполучені з релігійними святами, де велику увагу присвячується давнім традиціям. Це такі свята, як Різдво, Великдень, Новий Рік, Андріївські вечори. Також дівич-вечори й весілля в традиційному стилі викликають щораз більше зацікавлень. До цього можна додати свято Купала, обжинки тощо.

Різний характер і рівень мають ці імпрези. Одні Відділи радять собі самі в здобуванні матеріялів та підшуканні виконавців і можуть похвалитися вартісними мистецькими показами, інші цього рівня не осягають; більшість звертається до Централі по матеріяли, яка проте через обмеженість тих праць не завжди може задоволити їхні бажання.

Щоб бодай частково цю про-

галину заповнити, створено при Головній Управі СУА Культ.-осв. Комісію, що її очолює культ.-осв. референтка Гол. Управи. В склад її входять культ.-осв. референтки трьох округ (Нью Йорку, Філадельфії і Ньюарку), а четверта (Рочестер) співпрацює кореспондентним способом. Як відомо зі звітів у „Н. Житті“ до Культ.-осв. Комісії належить цілість культ.-осв. ділянки. Свою працю Культ.-осв. Комісія започаткувала в горі згаданою ділянкою і друга її нарада, що відбулася в Нью Йорку в лютому 1968 р. була в цілості їй присвячена. Тема цієї наради був „Різдвяний цикл“. Три доповіді, що відбулися („Колядки і щедрівки“, „Готування до Різдва“, „Різдвяні страви“) викликали зацікавлення присутніх (22 осіб), широкую дискусію й схвалення нашого підходу до тем. Дальші дві теми з цього циклу приготуються (Андріївський вечір, Василь та Маланка). З загальної теми Різдвяних чи Великодніх звичаїв, які щороку в більшості Відділів відбуваються і є за широкі, щоб їх вичерпати на одному якомусь вечорі, комісія плянує розбити на вужчі й коротші теми із ширшим і докладнішим опрацюванням. В нашій праці не мале місце займатимуть традиційні страви, що ними до тепер разом із цілістю обрядів займалися наші науковці-чоловіки. Є тільки одна друкована праця Ізидори Левкович „Українські народні різдвяні звичаї“.

Щоб наша праця мала успіх, треба щоб у цьому нам допомогло членство СУА. З цією метою розсилаємо запитник по Відділах і просимо культ.-осв. референток Відділів і Окружних Рад сприяти його реалізації. Ще є між нами Союзнянками чи їх родинами жінки, що пам'ятають давні страви, не тільки назви, але й їх при-

писи. Це приспішить нашу працю і хто знає чи не уможливить нам приготувати збірку традиційних страв, бо брак такої дуже відчувається.

Крім того, Культ.-осв. Комісія приготувала список доступної літератури на порушену тему і на бажання зацікавлених Відділів може їм вислати.

Вкінці прохаємо звернути увагу на проголошений Конкурс на Обрядову Сценку. Може між вами або вашими найближчими є такі, що могли б у цьому взяти участь.

Наталія Чапленко
культ.-осв. реф. СУА

Обрядовий Конкурс

У січневому числі проголошено Конкурс на Обрядову Сценку, що мала б змалювати один із наших обрядів, як Свят-Вечір, Гагілки, Свято Івана Купала, Обжинки чи Андріївський Вечір. Запрошуємо всіх, що цінять наші обряди і знають вимоги сцени, щоб включились у цей змаг. Раді будемо придбати матеріял для наших хорів і драматичних гуртків. Реченець Конкурсу — 31. грудня 1968 р.

Культ.-Освітня Комісія СУА

Опікуни Музею

Квітень — це місяць народнього мистецтва у нашій організації. В тому місяці стараємось збагатити наше знання чи нашу збірку. А цього року подбаємо про те, щоб якнайбільше Відділів стали Опікунами або Добродіями нашого Музею. За річною вкладкою 50 дол. або 100 дол. Відділи будуть пов'язані з нашою культурною станицею в Нью Йорку. Їх наймення буде вписане в таблиці Опікунів чи Добродіїв Музею.

Зголошуйтесь у квітні до підтримки нашого Музею Нар. Творчости СУА у Нью Йорку!

Екзекутива СУА

Клич XV Конвенції СУА:

Станьмо в обороні прав людини в Україні і підтримаймо

це змагання в цілому світі

Прошу його розстріляти!

Це не виняток із акту оскарження, або з промови прокуратора, що жадає найвищого виміру кари, позбавлення життя, за злочин проти людських та Божих законів. Це виняток із листа жінки, яка звертається із „Клопотанням“ до начальника табору суворого режиму і до секретаря партії та ще й хоче цю просьбу оголосити всьому світу, бо передає її до редакції журналу „Юманіте“. А просить вона про смерть не для свого ворога, а просить, щоб розстріляти її найближчого друга — чоловіка С. Й. Караванського.

„За 18 років, адміністрація таборів не була в стані вплинути на ув'язненого Караванського С. Й., а родині Караванського не дають змоги утримувати дозволених законом зв'язків. Тому я, дружина, прошу його розстріляти, щоб припинити довголітні муки та безудельні конфлікти між Караванським і адміністрацією“.

А в низу додає: Це клопотання пишу в тверезому стані й у повнім розумінні його ваги.

Отже не злочин проти Божих та людських законів, це терпіння, що вже поза Божими законами та людською витривалістю кажуть людині шукати такої, подиктованої розпукою розв'язки. Але ж не тільки терпіння. Переконання в тому, що її чоловіка не всілі переробити, змінити слідуєчі роки терпінь у таборах суворого режиму, що він до самого кінця буде тим чим є і тому все буде у конфлікті з „адміністрацією“.

Ця патетична у свому виразі просьба, це „клопотання“ — це мовби синтеза, квінтесенція того, що відчуваємо після читання матеріалів, що доходять до нас з України, як ось зібрані Вячеславом Чорноволом у книжці „Лихо з розуму“.

Український народ не може перестати бути собою, мимо 50-ти літ терору, знущання, а що більше — мимо виховання двох поколінь новими методами.

На місце гітлерівських таборів смерті, крематорій та в'язниць вирушили комісії, що старалися почислити кожну у муці пролиту каплю крові, перевірити й осудити

всі нелюдські муки, які гітлерівський режим завдав своїм жертвам. Людовбивців гітлерівського режиму судив суд у Нюрнберзі. Був там теж прокурор СРСР гр. Руденко, який виступав, як державний звинувач. На місце, де 50 літ гинуть люди у таборах суворого режиму, у в'язниці де моральними і фізичними тортурами змушують людей до признання своєї вини, на широких просторах СРСР не було ніяких комісій, бо вони лежать далеко поза доступними для Заходу частинами СРСР. Окрім в'язнів і їхніх доглядачів ніхто не бачив і мов би не чув стогонів муки і жаху повільної смерті. А прокурор Руденко здавалося поняття людовбивства умів стосувати тільки на одну сторону світу. Там звинувачував за те, що тут виконував.

Та видно перебралася мірка і у широкий світ починають доходити голоси вже не тих, що їх революція хотіла знищити, як носіїв неревольюційної традиції. Дійшло до голосу друге, виховане в радянській дійсності покоління. Та воно, говорячи про себе, виготовляючи свої „клопотання“ до всіх інстанцій радянської влади, говорить не тільки про свої терпіння, про засуди проти закону, але і про тих, що відбувають нелюдські карри 25-літніх засудів ще з часів сталінської людовбивчої діяльності, як Катерина Зарицька і другі, про присуди над нелітніми, як Юрко Шухевич.

Ці трагічні сцени, що оживають при читанні листів і письм із таборів, зворушують нас усіх. І тих, що подібні сцени самі переживали, живучи під советською владою і тих, що про це може чути, але слухати не дуже хотіли, бо здавалося їм, що це вже якісь далекі і давноминулі справи. Вони можуть витиснути сльозу, зворушити. Але у цих трагічних документах є теж сила, така сила, що визволяє у нас величезний набій оптимізму, віри й подиву.

Бо яким вислідом може похвалитися советське виховання, що змагало до негачії українського народу, до того, щоб нікому не варту було, не хотілося призна-

ватися до української національності — коли ми пізнаємо мистця Заливаха, або хемічку Кузнецову, які виховані далеко від Батьківщини, покінчивши вищі школи на чужині, ледве станули на рідній землі — не тільки почувалися до найглибшої глибини українцями, але почали діяти для добра української мислі, українського мистецтва й замість простеленого славою вигідного шляху, вибрали шлях, що їх завів у табори суворого режиму.

Але советське виховання хотіло більше. Воно змагало до того, щоб приналежність до українського народу будило почуття упокорення, сорому. А ось читаймо, як знаменитий мовознавець, а пізніший творець наукової праці, якою не кожен народ може похвалитись, творець „Словника рим“, Караванський у своєму щоденнику ще будучи студентом пише:

„Тут на базарі, знайомлюся з живою українською мовою“ — це у 1937 р.

„Під впливом читання книг і підручників здорово спеціалізуюся в українській мові“ — так у 1939 р.

А ось у 1940 р. „Він (товариш) здається зазирнув у те, що я пишу, та мені байдуже. Я більше не червонію від того, що пишу або говорю українською мовою“.

Ось драма, ось трагедія у трьох реченнях. А її епілогом це 18 літ у тюрмі, тільки п'ять літ на волі і „Словник рим“ і багато інших творів, перекладів. А всі п'ятьма, оскарження проти русифікації і проти безправ'я! А як же легко було би С. Караванському взагалі не вчитися української мови і йти найлегшою дорогою. Але це би значило не жити, а тільки бути!

Тож не встане нам зворушитися й журитися Катрусєю Зарицькою, мистцем Заливахою, українознавцем Караванським і другими. Наша сльоза — це тільки для нас пільга, а нікому користь. І навіть матеріальна поміч, яку треба організувати дуже продумано й обережно — все це мало. Мало навіть протестувати й кричати на весь світ про них. Вони своєю поставою нас зобов'язують до чо-

На актуальні теми

Трудна ситуація

Це було таке собі прийняття у моїх приятелів. Ні мале, ні велике! Кільканадцять осіб, багато молоді. Мою увагу звернула гарна, струнка дівчина, як показалося — дочка моїх знайомих. Вона прийшла на прийняття в товаристві... американця. Молодь прийняла його звичайно, без здивування, старші мовчазно, мама дівчини з сумним виразом лица. А потім ми старші розговорилися.

Дівчина по університеті, приготується до докторату. Гарна, мила, струнка, елегантно одягнена, навіть дуже модно у майже „міні“.

Мама розказує. Поки ще була в школі, в Пласті, мала своє товариство, хлопців та дівчат. На університеті, очевидно, всі товариші американці. Вона з ними товаришувала, але товариських відносин не піддержувала. Ми їй так виховали, що тільки свої, українці, для тебе товариство і тільки між своїми треба тобі шукати пари. Американці крутяться, відпроваджують, але ні на танці вона з ними не йде, ні на прийняття не ходить. А наші? Наші на неї не звертають найменшої уваги. Не маю поняття чому — каже мама. Вправді раз хтось мені сказав, що не люблять вчених жінок! А американці питаються:

— Що таке мають ті твої українці, що ти нас не хочеш? Покажи нам хоч одного, які вони?

А тут минули роки, вже скінчила університет, приготується до докторату. І от тепер ця приязнь. Хлопцеві нічого не можна закинути, крім того, що не наш, не українець. Годі ж дівчині без ніякого товариша-хлопця жити, а цього вона любить. Вкінці ввела його у своє товариство. І тоді почалося. Одні за — другі проти. А що мені казати? Не можу ж я їй

гось значно більшого. Вони надають міру справам, що ними живемо й вони кажуть нам подумати, чи не йдемо шляхом найменшого опору. І нам треба продумати, яку прийняли ми життєву поставу. Чи тільки бути — чи жити! **О. К.**

світу зав'язувати. Може він до нас пристане? Сама не знаю, що думати.

Вийшла я з прийняття... і думаю... і нічого не придумую. Чому ж то наші хлопці такої чар-дівчини не зауважили, це одне. А якщо не зауважили, то що їй робити. Взагалі заміж не йти? Очевидно, можна і не йти, але якщо для цього є всі дані, бо ж вона не з тих науковців, що то в совиних окулярах за книгами та ретортами сидять і в спілці по кістки ходять. Звичайна, мила дівчина, а властиво надзвичайно мила дівчина.

Може хтось з читачів, або й з редакції на це питання відповідь? Тут уже писалося про мішані подружжя. Допоможіть розв'язати таку трудну ситуацію. **Ірина Коваль**

НОВІ КНИЖКИ

Марія Дейко: РІДНИЙ КРАЙ — читанка для третього року навчання та **ЄВШАН ЗІЛЛЯ** — читанка для четвертого року навчання, Видавництво Спільки Українських Учителів Виховників у В. Британії.

Це підручники з мовними та граматичними вправами та українсько-англійським словником. Редактор мови Дм. Чуб. Обкладинка Л. Денисенка. Малюнки А. Константін. Схвалено Українською Центральною Шкільною Радою Австралії та Управою Спільки Українських Учителів і Виховників Великої Британії для вжитку в Рідній Школі.

Михайло Коцюбинський: Ялинка, В-во Дніпрова Хвиля, Мюнхен, 1968. **Мучајло Кочиубинський: Der Tannenbaum**.

Переклала й видала Анна Галя Горбач. Видання: Українсько-німецькі тексти ч. 1.

Як це вияснено у передмові, це видання започатковує низку подібних двомовних німецько-українських текстів, як допомогу при самовивчанні для тих, хто вже має вступні знання з української мови.

КУЗНЯ ЮНИХ ДУШ. 10-річчя курсів українознавства ім. Юрія Липи. Видання Комітету Батьків у Торонті в 1966 р.

На зміст складається 7 статей — починаючи від нарисів про патрона школи Юрія Липу, аж до нарисів з історії школи, кінчаючи на гуморесці, яка погідним акцентом завершує книжечку. Друга подібна, хоч щось інакше оформлена книжка це:

15 років Рідної Школі в Дітройті, 1950-1965. Накладом Товариства Рідна Школа — Дітройт, 1965 р., яка містить ряд статей та документальних знімок, що представляють історію постанов та розвитку школи. **Ю. С.**

ВІСТІ КОНВЕНЦІЙНОГО КОМІТЕТУ

Вже наближається час зголошень делегаток на XV. Конвенцію СУА. Сподіємось, що Відділи будуть старатися вислати приналежне їм число представниць, себто одну делегатку від 25 членів. Конвенцію СУА, що вперше відбувається в середній Америці, повинно вшанувати якнайбільше число делегаток. Формулярі зголошень уже розіслано Відділам. Один примірник зголошення слід надіслати до Централі СУА, а другий привезе з собою делегатка на Конвенцію.

*

Делегатки, що призначені на XV. Конвенцію СУА, повинні замовити собі готеліві кімнати в готелі, де відбуватиметься Конвенція. В тій цілі розіслано формулярі на замовлення, що їх делегатки відішлють прямо до готелю Конрад-Гілтон у Шикаго.

*

Прохаємо приспішити надіслання матеріалу для Конвенційної Книжки. Окружні Ради чи Відділи можуть вмістити світліну або привіт, список членок. Останнім реченням надіслання такого матеріалу є 15. травня 1968.

*

Формулярі для збирання оголошень засоблені в посвідку, що вміщена на долинці аркуша. Прохаємо Окружні Ради й Відділи СУА користати з тієї посвідки, відтинати її від формуляра та передавати замовцеві. Інакше ця робота спадає на Конвенційний Комітет.

ГОЛОВА КОНВЕНЦІЙНОГО КОМІТЕТУ

Думки над домовиною

Квіткача вінками і китицями квітів заля похоронного заведення. Стрункі стебла білих глядіоль і повні головки осінніх хризантем, похилились над домовиною старшої жінки. Спокійне обличчя аж суворе, але без слідів болю і терпіння. Високе розумне чоло, гладке і не захмарене. Але затиснені уста без тої характеристичної теплої усмішки, якою разом із блискучим поглядом карих очей Марія Павлівна Юркевич вітала приятелів і знайомих, що приходили її відвідувати.

Прийшли її відвідати і тепер востаннє знайомі з Філядельфії — жінки, мужчини, що співпрацювали з нею в школі, в редакції дитячої сторінки „Нашого Життя“, а особливо ті, що як вона, приїхали з центральних чи східних земель України, що були ще там дома заслужені, як вона трудівниці на громадським полі — т.зв. „Київська Старина“.

Зворушливо несеться притишений спів нашвидкуруч зібраного церковного хору і молодого священника, що править парастас, а там короткі прощальні промови від Союзу Українок Америки та журналу „Наше Життя“ п-ні О. Лотоцької, від товаришів-учителів „Рідної Школи“ д-р В. Мачука та від колишніх учениць з Києва п-ні Л. Гаєвської Денес з далекої Австралії, що приїхала на Світову Сесію Українського Жіноцтва.

**

Скільки разів приїздила я до Філядельфії, усе відвідувала Марію Павлівну в її просторій скромній, але дбайливо прибраній пам'ятками з України самітній кімнаті. То картинка на стіні, якась пам'яткова знімка, кусок якоїсь старинної плахти чи рушник із Полтавщини, вишивка, чи інша дрібниця відразу витворювали особливу атмосферу, впроваджували в настрій хати української інтелігенції Придніпрянщини до першої світової війни.

І йшла розмова про її книжки від сина, що рядами стояли на полиці, спогади про давні роки студій, про переписку з друзями, а

особливо з сином, про його ніжну любов до матері і про всю свою турботу, що Москва далеко і стрінутися не можна.

Так було ще на минулу весну коли не мала сили вже сходити сама вниз по стрімких сходах, що вели з її кімнати на затишну вулицю в зелені, при якій жила а тепер лежить вона спокійно і суворо — останнє побачення.

Не лучили нас з Марією Юркевич близьке ділове знайомство чи

Марія Павлівна Юркевич, світлина з Франції 1908 р.
Maria Yurkevych, prominent Ukrainian teacher, who died recently in Philadelphia

дружні відносини, бо і жили ми не в тих самих місцях і умовинах продовж довгих літ нашого життя, що випадали на бурхливі — величні і трагічні роки ходу історії останнього пів століття.

Але якраз, коли стояла я над її домовиною, ясно став перед очима день нашого першого знайомства. Пригадую, прегарний літний день у Львові 1914 р. напередодні великої світової війни. День, на який провід українського зорганізованого населення Галичини, скликав З'їзд національно свідомого елемента. З'їзд „Соколів“ і „Січей“, руханкових і протипожежних організацій національно свідомого галицького міщанства і селянства. Дбайливо під-

готовлюваний З'їзд мав бути доказом нашої сили на галицькій землі і показом українськості Львова. Вздовж центральних вулиць міста — Льва-Сапіги, Коперника, Сикстуської святочно проїздили на конях довгі ряди січових провідників з української інтелігенції в січових і сокольських одностроях: попереду д-р Кирило Трильовський, проф. Іван Боберський, д-р Михайло Волошин, Семен Горук, Клим Гутковський, Микола Заячківський, Доманик і багато багато інших. А за ними незчисленими рядами Січовики з Гуцульщини, з Покуття, з Поділля, з Підгір'я в мальовничих одягах своїх околиць з прапорами і оркестрами, що пригравали до маршу. І Соколи з околиць Львова, Подністров'я, північно-західних повітів, всі в одягах своїх околиць і під проводом старшин, впорядковано вмаршували на площу Сокола-Батька. Площа Сокола-Батька — це гордість українського Львова і прибіжище української молоді для спорту, руханки, гри, забав і зустрічей.

Придивлялась я до того одинокого своєю імпазантністю походу з галерії каварні Монополька, до якої заходили львівські студенти, в товаристві пані Марусі Юркевич, молодої українки з Наддніпрянщини. Львів був остоею для молодих людей з Наддніпрянщини, переважно студентів, що перебиралися нелегально через Збруч на Захід, тікаючи від переслідувань царської поліції, чи виїзжаючи легально для студій в Західню Європу. Спиналися вони всі в нововибудованому Академічному Домі, що з ініціятиви проф. Михайла Грушівського і його товаришів праці з Н.Т.Ш. виріс з пожертв меценатів з Придніпрянщини — Семиренків, Терещенків, Милорадовички, Чикаленків та інших. Хтож не побував тоді в порогах Академічного Дому? — Всеволод Козловський, Павло Крат, Олексій Назарів, Дмитро Дорошенко, Вадим Шербаківський Володимир Дорошенко, Андрій Жук, Вячеслав Липинський, Микола Залізняк, Володимир Винни-

(Докінчення на ст. 10)

На виховні теми

Наша писанка

Плекання звичаїв-традиції, це один із чинників, який хоронить нарід, що їх плекає, від забуття. Україна, будучи довгі віки в неволі, затрачує свої звичаї, бо для того працює окупант, забороняє шанувати звичаї, їх списувати та заховувати для будучих поколінь.

Недовго Великдень. Колись по всій Україні дзвони дзвонили, голосили, що Христос воістину воскрес —, що правда перемогла, бо людина сотворена до вічного життя. І саме символом вічного життя — добра й сили була українська писанка, якою ті, що любили себе, та бажали собі добра, обдаровували себе на Великдень.

Яйце, зародок життя, що своєю формою і краскою нагадує сонце, стало символом життєдайної сили. В цю силу життя, заховану в яйці, вірили наші предки ще в дохристиянські часи — яйцем зустрічали весну, прихід сонця, що у хліборобським способі їхнього життя вважалося вістуном благословення їхньої праці та надії на гарний урожай.

Пізніше писанку прийняв християнський світ — як з яйця родиться нове життя — так з гробу вийшов живим Спаситель світу Ісус Христос, що смертю дочасною поконав вічну смерть, приготувавши для тих, що прийняли Його науку, та жили по заповідям Його в нагороду за те життя вічне. Це християнська символіка писанки. І тому на писанці, яку прийняв християнський світ знаходимо християнські символи: рибу, церковці, хрест, а „40 клинців“ поганська ворожба, прийняла символіку християнську та означає сорок днів посту, сорокденне перебування Христа на пустині. З бігом часу символіка писанки дістає і національний елемент у змістовленій у написі кругом яйця „Христос воскрес — воскресне Україна“.

Колись у нас писанок не купувалося. Як назва каже, їх „писали“. Писали старенькі бабусі, які

знали значіння усіх ліній розложених на поверхні яйця. Знали кому написати. Кожна лінія, кожна чертка мала своє місце, свою назву і значіння. Писали писанки і дівчата для своїх хлопців і знову і краска і лінії були змістом їхнього відношення до себе. Писали матері для своїх діточок, бо вони у три дні Великодня, чи на Проводи бавилися на цвинтарі коло церкви „докались“ писанками, що не мало окресленого значіння, тоді коли їх старші брати і сестри ягліки виводили. Бо писанки були пов'язані із весняними грами — гаїлками, звідсіля назва „Воротар“, „Жучок“, „Вінок-віночки“, чи „Подоляночка“ з відповідними взорами на кожній.

З писанкою йшла рідня на гроби померших, а як хтось прощав світ у великодньому часі, то йому до домовини писанку клали. Тому археологи по знайдених писанках — визначають розкопи до слов'янських і неслов'янських народів.

Та писанки ніхто не купував. Предметом торгівлі стала писанка шойно в нових країнах поселення. Купуємо її ми, бо для нас вона тісно пов'язана із Великодніми Святами, купують і чужинці як мистецький твір.

Стараймося передати молоді писанку як символ краси, добра й любови. Є у нас багато писанчарок, використаємо їхнє знання, та при різних нагодах учім писання писанок, як також і того, що дарунок зроблений, а не куплений має неоцінену духову вартість, хай навіть і менше мистецьки виконаний. Роблячи щось для дорогої нам особи, зближуємось взаємно — даючи крім знання ще й серце, частинку себе. Того тепла і серця, що приносить Великдень, радісне свято, що в'яжеться з найкращою порою року весною — надією на добро і красу усього року, бажаймо собі писанкою — заховуючи прадідівські звичаї!

Христос Воскрес! — Воїстину воскрес!

Олена Климишин

Леся Храплива: **ЧАРОДІЙНЕ АВТО**, оповідання для дітей. Ілюстрації Петра Андрусіва, ОПДЛ, Нью Йорк, 1967.

Братчики-близнюки Ростик і Костик одного року відмовили собі подарунків від св. Миколая, щоб одержали їх більш потребуючі діти. Але трошки їм було жаль і чекали нетерпеливо Різдва, бо може дістануть щось хоч під ялинку.

І справді — під ялинкою побачили мале авто і відразу скортіло їх спробувати його. Та було це незвичайне авто. Коли хлопці натиснули один спеціальний гудзик, то авто поїхало по розгорненій мапі, яка перемінилася в дійсну країну.

Ростик і Костик мали різні цікаві і страшні пригоди, спершу в незнайомих місцях, а відтак зустрічали щораз більш знайомі події та людей. По дорозі знайшли вірного товариша і з ним один брат, а опісля і другий щасливо повернулися додому, якраз вчас на Святу Вечерю.

Діти, що хоч трошки знають українську історію, з приємністю будуть читати про пригоди Ростика і Костика та схочуть довідатися більше. Пояснення при кінці книжки дуже в тому допомагають. Технічно видання дуже добре, великий чіткий друк, реалістичні рисунки та малюнки. Надається для дітей від 6 до 12 років. **Р. Г.**

КАНЦЕЛЯРІЯ СУА

Поручає

п'єску Марійки Підгір'янки

В ЧУЖІМ ПІР'І

для дитячих вистав

Комплет (11 примірників для всіх роль) коштує 5.50 дол., разом із пересилкою.

Шевченко в Яготині

(Уривок із повісті „Українські ночі або родовід генія“)

В Яготині всі полюбили Шевченка з першого дня. Особливу прихильність виявляла йому стара княгиня Репніна. Її дід, славний гетьман К. Розумовський починав свій шлях від пастушка; Шевченко, славний поет, у дитинстві теж був пастухом. В очах княгині ця обставина мала неабияке значення.

Княжна Варвара говорила про Шевченка їх надворному лікареві д-ві Фішереві:

— Скільки в нього такту й доброти, як він уміє шанувати все, що святе. Він так з'єднує собі людей.

Шевченко носив модний тоді довгий сірий сюртук до стану з оксамитним коміром і високо під самим підборіддям пов'язував шальову краватку. Волосся в нього звичайно було розвіяне; вуси й бороду голив, залишаючи невеликі „бачки“. Була в нього певна незугарність, але рухався свobodно і сміливо.

Поява Шевченка в Яготині внесла промінь блиску в сіре, одноманітне життя княжни.

Коли почула, як Тарас рецитав свої патріотичні вірші, не мо-

Т. Шевченко: Ганна Закревська, олія, 1843
Taras Shevchenko: Portrait of Hanna Zakrewska, oil 1843

гла стриматись від сліз. Княжна Варвара свobodно володіла французькою, німецькою, російською і польською мовою. Українську знала доволі слабо. Але вмiла оцінити поетичний геній Тараса. Назвала його думках „українським бардом“. І забажала, щоб саме через неї він ширив „правду свого незрівняного таланту“.

Недавно тому була з батьками в Києві. Там пізнала цікаву людину: вченого, поляка Константина Свідзінського. Свідзінські розказував їй про Діонізію Понятовську і Богдана Залеського. Про добродійний вплив, що його мала Діонізія на творчість автора „Дум і думок“.

Княжна Варвара забажала стати Зариною Тараса Шевченка.

Українська осінь — це поема, що її щороку наново виспiває природа у жовтні й листопаді.

Осінь у Яготині була винятково довга, соняшна і тепла. Велетенський парк сяяв таким багатством кольорів, що хіба міг тільки приснитися та й то людині з містечкою уявою.

Тарас захоплювався картиною парку. Всі вільні хвилини проводив у ньому.

Поглядом ловив хмари. Із хмар спливали світлі проміння поезії. Як у Кирилівці.

Три місяці минули тут Тарасові в невпинній роботі, що її зрідка лиш переплітали виїзди до сусідніх маєтків, найчастіше до Березової Рудки. Був кілька разів у князів Кейкуатових. Та коли ствердив, що в їх садибі трапляються випадки катування кріпаків, заперестав їздити туди.

Впродовж тих трьох місяців не тільки виконав дві копії портрету князя, але прикрасив фресками один із павільонів палати.

Увечорі все товариство сходилося в сальоні.

Найбільше уваги Шевченко присвячував панні Глафірі Псьол, талановитій малярці, а потім і її сестрі Олександрі, здібній українській поетці. Глафіра була вихо-

Княжна Варвара Репніна, портрет невідомого автора
Princess Varvara Repnin, protector and friend of Ukrainian poet Taras Shevchenko

ванкою Репніних. Не була вродливою, зате мала певен чар, з'єднувала своїм розумом і добротою.

Княжна Варвара, щораз більше очарована Тарасом, не могла скрити своїх ревнощів. Екзальтація виплекала в неї свого роду самолюбність: вона хотіла підпорядкувати собі поета під кожним оглядом, запанувати над його думками й почуваннями, а навіть над його творчістю.

Шевченка це ставило нераз у клопітне становище. Часом по кілька днів не з'являвся в сальоні. У княжни починався тоді приступ мігрени, вона замикалася в своїй кімнаті і проливала гіркі сльози.

Шевченко часто декламував свої твори. На одному з вечорів прочитав поету „Сліпа“. Створив цю поему рік тому в Петербурзі, ще не знаючи нічого про трагічну долю Оксани Коваленко. І голозній постаті поеми надав, якби передчуваючи, те саме наймення. І закінчив її життя також у божевіллі.

Під свіжим враженням розповіді свого брата, яку почув у Кирилівці, виголосив вірші в такому піднесенні, з таким виразом болю й кохання, що слухачі були потрясені. Княжна Варвара писала потім до свого швейцарського приятеля і повірника Ейнара:

„О, якби я могла виразити сло-

вами те все, що пережила під час цієї рецитації! Які почування, які думки, яка краса, який чар і який трагізм! Сльози полились у мене нестримно і це було щастям, бо йнакше мусіла б я закричати, якби мое зворушення не знайшло такого вияву... Який тонкий, привабливий спосіб читання! Це була чарівна музика, співна мелодія вірша...“

А на кінці листа додала:

„Тепер хочу Вам сказати, що Капніст переконаний начебто я закохалася в Шевченка і втратила голову через нього. Не заперечую, що я дуже прив'язалась до нього і коли б бачила почування з його боку, то може відповіла б на нього великим коханням“.

**

Княжну виразно хвилювали часті відвідини Тараса в Березовій Рудці. Предивним жіночим інстинктом відчула, що не Глафіра Псьол є її суперницею, але Ганна Закревська.

Княжна мабуть єдина відкрила почування, що його Шевченко з питомою собі делікатністю і повагою для жіночого роду дбайливо приховував перед людьми. Не в силі сказати йому, про що йдеться, вона закидувала Шевченкові, що він марнує своє здоров'я і талант у товаристві таких п'яниць, як Віктор Закревський.

Шевченкові тяготіла та опіка та й непокоїла його. Олексій Капніст порадив йому по-приятельськи: якнайскорше виїхати з Яготина. А цю гадку піддав йому напевне старий князь Репнін.

Шевченко подарував княжні свій автопортрет, виконаний перцем і поему „Тризна“, написану російською мовою.

Тим часом Шевченко дістав за прошення до Мойсівки: дня 12. січня припадали іменини Тетяни Волховської.

**

Наспів 9. січня, день виїзду. Коні станули перед рундуком, готові до виїзду.

Княжна Варвара попрощалася з Шевченком у сальоні. Були самі.

— Бо побачення, сестро, сказав Шевченко, зворушений на перекир усьому.

Обличчя княжни просвітлилось; вона скоро приступила до Шевчен-

ка, і поцілувала його в чоло, а потім накреслила в повітрі знак хреста.

Врешті подала йому невеличку книжечку.

Зараз за брамою Шевченко почав перекидати листки у книжечці. Це був альбом із російськими, французькими і польськими віршами.

Шевченко відкрив його в тому місці, де була закладка з турецької стрічки і прочитав:

Зірко, не світи нікому,
А лише йому самому,
Лише милому серденьку
Як ітиме він пізенько.

Листя, шелести для нього,
Для коханого мойого
І нашіптуй пісню-мрію,
Бо сама я не зумію.

Цілу дорогу Шевченко думав про княжну. Думав про те, що ніодна жінка не обдарувала його таким палким почуванням, не подивляла його як людину і не цінила його так, як поета. І знав, що їх дороги мусять розійтись. Ніколи не міг би погодитись із її екзальтацією. Навіть якби відкрив у себе щось більше, як приязнь де тієї аристократки. І якби навіть перестала їх ділити перегорода суспільних пересудів.

(Переклад із польського)

УСПІХИ ЖІНОК

У висліді Конкурсу Літ. Фонду ім. Івана Франка в Шикаго, що його проголошено 3. грудня 1967 р., замітне місце займають жінки-письменниці. Першу нагороду одержав твір „Ворог народа“, що його написала Олена Звичайна спільно з Михайлом Млаковим. Другу нагороду признано Оксані Керч за повість „Наречений“, а одну з третіх нагород одержала Мирослава Ласовська за оповідання „Під чорним небом“. Дві нагороди за твори для української молоді припали Софії Парфанович за оповідання „Карусь і ми“ та Софії Наумович за оповідання „Королева“.

Вітаємо нагороджених і радіємо цим доказом участі жінок письменниць у сучасній нашій літературі.

ДИТЯЧИЙ ГУРТОК КНИГОЛЮБІВ

Дитячий Гурток Книголюбів на Бронксі, Н. Й., що заснувався 18. лютого 1967 р. при 82 Відділі СУА завдяки виховній референтці п-ні Ірині Іванчишин, як перша цього роду клітина при Відділах СУА, нараховує тепер 33 члени в молодшій і старшій групах та проявляє видиму діяльність. Гурток вітається власною самосуправою, члени відбувають систематично сходи, присвячені індивідуальному та груповому читанню, поповнюють свою бібліотеку новими виданнями, передплачують дитячі журнали, влаштовують прилюдні виступи, в програмі яких є читання творів дитячих письменників, отримане з поясненням слів і висловів, інтерпретацією твору, видобуванням та обговорюванням провідної думки твору при допомозі контрольних питань. Постава дітей наскрізь активна, всі беруть живу участь у читанні й дискусії, опікунка не накидає готової думки, але керує гутіркою й дискретно настановує дітей на правильну відповідь. Опікунка Гуртка п-ні І. Іванчишин вкладає багато праці в те, щоб діти не лиш механічно опанували техніку читання, але щоб це читання було критичне й ішло впарі зі зрозумінням тексту й відчуттям ідеї прочитаного.

М. Б.

ВЕЧІР ЛІТ. КОНКУРСУ СФУЖО

Дня 2. грудня 1967 у Філядельфії заходами Літ.-Мистецького Клубу і 20 Відділу Союзу Українок Америки відбувся вечір 8. Літ. Конкурсу СФУЖО. Вечір відкрив д-р В. Рудницький, голова Клубу. Його провадила інж. Лідія Дяченко, голова 20 Відділу СУА. Доповідь про „Есей і його значення“ мала д-р Наталя Пазуняк, секретарка СФУЖО. Уривки зі свого есею „Еволюція поглядів Т. Шевченка на українську жінку“ відчитала мгр. Ірина Пеленська, після чого п-ні Олена Залізник, голова СФУЖО, вручила їй нагороду, признану Мистецьким Журі. Інші нагороджені есеї відчитали у скороченні пп. Люба Ковалишин та Мирося Новаківська. Заклучне слово мав проф. Іван Коровицький. Він дав огляд ненагороджених есеїв, надісланих на Конкурс.

Чи всі членки Вашого Відділу

передплатили Наше Життя?

НАШЕ ЖИТТЯ — БЕРЕЗЕНЬ, 1968

Замість інтерв'ю

У розшуках скарбів української поезії

З огляду на те, що редакція Нашого Життя постановила відзначити українко-докторанток, я, як член Ред. Колегії, звернулася до п-ні Оксани Ашер із проською — подати нам інформацію про свою роботу над докторською дисертацією і про її захист. Вона ласкаво пішла нам назустріч і написала статтю, яку ми нижче поміщуємо.

Із свого боку хочу додати, що п-ні Ашер ще раніше написала вступну статтю до зібрання творів свого батька, поета Драй-Хмари, що вийшли в Нью Йорку 1964 р. заходами поетової дружини, п-ні Ніни Драй-Хмари.

Н. Чапленко

Дня 23. червня 1967 р. ранок у Парижі видався соняшним і привітним. Захист моєї дисертації „Драй-Хмара та українська неоклясична школа“, написаної французькою мовою, був призначений на 10-ту годину ранку в одній із найкращих залей Сорбонського університету, в залі ім. Луї Ляярда.

Жюрі складалося з 3-ох членів: професора Сорбонни Генріха Гронжара, професора університету в Бордо Жоржа Люсіяні та професора Інституту живих східних мов у Парижі — Марії Шерер.

Цей день був закінченням моєї трирічної праці над поезією мого батька, Михайла Драй-Хмари, поета київської неоклясичної групи, до якої також належали Микола Зеров, Петро Филипович, Максим Рильський та Освальд Бургардт (Юрій Клен).

Цього погожого ранку в Парижі я пригадувала свої дитячі роки в Києві, обличчя ласкавого батька, його трагічний арешт у 1935 р., а потім листи його з каторги на далекій Колімі та його жахливу смерть у січні 1939 р.

Під час війни моя мати і я з нею мусіли покинути рідний Київ, і мої студії в різних країнах (Прага, Мюнхен, Брюссель, Нью Йорк) були пов'язані з нашим еміграційним життям.

Глибоке зацікавлення поезією Михайла Драй-Хмари виникло в мене, коли я вчилася на слов'янському відділі Колумбійського уні-

верситету. Там я, під керівництвом проф. Кларенса Маннінга, написала есеї англійською мовою про мого батька, за який дістала ступінь магістра в 1956 р. Закриття того ж самого року українського відділу в Колумбійському університеті перервало мої даліші студії на роки.

Пізніше мій есеї „A Ukrainian Poet in the Soviet Union“ друкувався частинами в „Ukrainian Quarterly“ протягом 1957-59 рр. У 1959 р. видавництво „Свобода“ видало мій есеї книжечкою з передмовою відомого ірландського поета Падрайка Колума, який був моїм професором англійської літератури в Колумбійському університеті.

В першій половині 50-тих рр. англійський відділ в Колумбійському університеті був, можливо, найцікавішим у цілій Америці. Крім проф. Колума, що провадив семінар про Джемса Джойса, (його особистого друга), викладала тоді ж англійську літературу з властивою їй дотепністю Марія Колум, дружина Падрайка Колума. В цей самий час я прослухала курс про Шекспіра у проф. Марка Ван Дорена, автора блискучих есеїв про цього генія епохи Єлисавети.

Родина Колумів іноді запрошувала деяких студентів до свого помешкання, де відбувалися цікаві дискусії на літературні теми. Пам'ятаю, мені там довелися читати власний вірш у стилі Г. С. Еліота, написаний для курсу професора Колума.

Падрайк та Марія Колум високо цінили поезію Михайла Драй-Хмари. Ірландський поет порівнював групу київських „неоклясиків“ із знаменитою ірландською групою того ж часу, до якої належали, крім Падрайка Колума, ще Джемс Джойс, Бернард Шов та інші.

У 1964 р. мого чоловіка (американця й юриста за фахом) тимчасово відряджено до Франції. Наш переїзд до Парижу був для мене приємною несподіванкою. Мій батько мріяв усе життя побувати

Д-р Оксана Ашер
Mrs. Oksana Asher got her Ph.D. at the Sorbonne

в Парижі, але це не здійснилось. Він захоплювався французькою поезією, й охоче перекладав на українську мову французьких поетів. Деякі з цих поетів ще жили в Парижі в 1964-67 рр., як наприклад Шарль Вільдрак і Жюль Ромен.

Ще в 1929 р., захищаючи свій сонет „Лебеді“ від нападів советської критики, Драй-Хмара згадував групу французьких поетів „Абатства“, яким він присвятив цього сонета. Фундатором „Абатства“ був Шарль Вільдрак. Цей відомий французький поет, прозаїк і драматург взяв теплу участь у моїй праці над дисертацією і поміг перекласти на французьку мову багато поезій Драй-Хмари. У жовтні 1967 р. у французькому літературному журналі *Le Cerf Volant* була надрукована його прекрасна адаптація (переклад) Драй-Хмарівських „Лебедів“. Молодий талановитий поет Христіан Бернард (друг Вільдрака) дав підлогу переспівів поезій Драй-Хмари на французьку мову, а це дуже прикрасило мою працю.

Головна частина цієї праці була присвячена поезії Драй-Хмари та аналізу його поетичної техніки, тематики, мови, стилю, метрики та перекладів. Між останніми я аналізувала деякі переклади з Жюла Ромена, які я мала змогу йому особисто прочитати в його кабінеті. Академік, письменник і по-

ет, він схвалив детальність цієї аналізу.

Дисертація містить у собі ще 4 короткі розділи: 1) Вступ, 2) Українські „неокласици“, 3) Біографічний нарис, 4) Драй-Хмара та українська радянська література. В останньому я цитую уривки з щоденника поета, які врадили членів Жюрі своєю великою сміливістю, бо Драй-Хмара в умовах дійсності 30-тих рр. не побоявся писати правду. Розділові, що закінчував дисертацію, я дала як заголовок рядок із сонету „Лебеді“: „Гроно п'ятірне нездоланих співців“.

По успішному захисті моєї дисертації на Сорбонні мені надано учений ступінь доктора слов'янських літератур. **Оксана Ашер**

ДУМКИ НАД ДОМОВИНОЮ

(Докінчення зі ст. 5)

ченко, Дмитро Донцов, Левко Юркевич, чоловік Марії Павлівної і багато інших. Але жінок тоді не було. Олена Доброграєва заїздила до Галичини далеко скорше і перебувала скорше на студіях Настя Грінченко, та революціонерка Катря Лозенко. А в 1914 р. Маруся Юркевич (ми не кликали її Марія Павлівна, не було в нас, галичанок, такої „моди“), була тоді одинокою з Придніпрянщини. Мені припав тоді обов'язок, зазнайомлювати Марусю Юркевич з особливостями Львова, а згаданого дня з походом Соколів і Січей. Національна свідомість проявлялася на Придніпрянській Україні в затишках родинних домів. Друк українського слова там був обмежений так само як публичні маніфестації і походи. Тому похід Соколів і Січей вулицями Львова та дефіляда і вправи на площі Сокола-Батька, так вплинули на Марусю Юркевич, що вона не чулася з захоплення. Як нині пригадую захоплене обличчя молоді чорнявої жінки з бистрим поглядом очей, що з великою радістю невпинно біла браво та кликала „слава“, „слава“. Мабуть через ту першу незабутню зустріч Маруся Юркевич стала для мене людиною, що на все залишається в пам'яті, людиною що її не можна забути, не можна не цікавитись її життєвим шляхом.

Олена Залізник

Нова докторська праця

Досліди над творчістю Ольги Кобилянської знаходять усе нових послідовників. І так мгр. Олександра Копач вибрала собі за тему своєї докторської праці „Мово-стиль у творах Ольги Кобилянської“ і в цьому творі (поверх 300 машинописних сторінок) докладно розглянула цю сторінку її творчості. Варто згадати тепер, що й на рідних землях ця ділянка притягає дослідників. У „Радянському Літературознавстві“, ч. 3, 1967 М. М. Ра-

Д-р Олександра Копач
Mrs. Alexandra Kopach got her
Ph.D. at the University of Ottawa

децька помістила статтю на тему „О. Кобилянська — майстер поетичної деталі“.

Олександра Копач походить із Городенки, де вона народилась у сім'ї Яворських. По закінченні гімназії студіювала славистику в Краківському університеті. Свою магістерську працю на тему покутського говору Городенщини вона писала у проф. І. Зілинського.

Вчителювала вона в рідній Городенці, а потім на Підляшші, де вперше зустрілася із цією віткою нашого народу. Пізніша велика мандрівка завела її до Канади і вона в 1950 році дала почин до засновання перших середньошкільних Курсів Українознавства ім. Г. Сковороди в Торонто. Сотні молодих людей вона навчила розуміти й любити українську літературу. В цій суботній школі вона працює й дотепер, а крім того навчає української мови в Колегії св. Василія Великого.

Дня 6. жовтня 1967 р. Олександра

Копач досягнула ступінь доктора україністики в Оттавському університеті. При обороні тези, крім проф. К. Біди, були присутні проф. Я. Б. Рудницький і проф. Плетньов. У своїй праці д-р Олександра Копач основно опрацювала цю сторінку творчості нашої письменниці і стала знавцем її.

Вітаємо нашу жінку-літературознавця з новим осягом!

Новинки з Централі

Дня 29. лютого 1968 р. відбулась у Нью Йорку нарада **Управи СУА з представницями екзильних жіночих організацій Східної Європи**. Темою наради було обговорення акцій в обороні жінки в родини, що їх слід було б розвинути в Міжнародному Році Прав Людини. Прибули представниці чеських, польських, румунських, балтійських і вірменських жіночих організацій. Удалось накреслити плян спільних заходів. Наряду провадила п-ні Стефанія Пушкар, голова СУА. Окрім неї були присутні — п-ні Ірина Падох, містоголова, п-ні Марія Душник, референтка зв'язків. СФУЖО репрезентувала п-ні Олена Процюк, референтка зв'язків.

**

Дня 17. лютого ц.р. п-ні Стефанія Пушкар, голова СУА, зустрілась у Нью Йорку з п-ні Милдред Раббинс, головою Нац. Ради Жінок Америки. Цілою зустріччю була нарада над завданням **референтури міграції**, що її очолює п-ні Пушкар у Нац. Раді Жінок. Обговорено також вибір видатної жінки кожної організації, що належить до Нац. Ради Жінок Америки.

**

Дня 11. лютого ц.р. відбулась у Нью Йорку нарада **Культ. Освітньої Комісія СУА** під проводом п-ні Наталі Чапленко, культ.-освітньої референтки. Відчитано праці Різдвяного циклю, а саме „Приготування до Різдва“ (п-ні Н. Хоманчук), „Колядки“ (п-ні О. Тарнавська) і „Різдвяні страви“ (п-ні Н. Чапленко). У нараді взяли участь культ.-освітні референтки двох округ і деяких Відділів.

З погинів Відділів

З поглядом у майбутнє...

Коли 70 Відділ США в Пассейку задумав відкрити Світличку, виявилось, що нелегко знайти вчительку, що відповідала б усім вимогам. Та врешті вона знайшлася. Це була Ольга Гнатейко, вих. референтка 86 Відділу з Ньюарку, що погодилась взяти на себе це завдання.

Пані Гнатейко, приваблива блондинка, належить до тих людей, що їм легко увійти у дитячий світ. Вона вміє вжитись у спосіб думання дітей та й це їй дає неабияке вдовілля.

Пані Оля, як її кличуть її малі підопічні, закінчила студії літератури в Ферлі Дікінсон університеті. Окрім того перейшла курс дитячої літератури і працювала в дитячій бібліотеці.

Світличка сходиться раз на тиждень на 3 години в Українській Централі в Пассейку. В тому часі пані Гнатейко проводить з дітьми різномодну діяльність, щоб діти скористали не тільки з навчання, але й набули самопевності і вміли себе проявляти. Тому що вона об'язкомлена з методикою американських дитячих садків, пані Гнатейко впровадила деякі з тих заходів у цій Світличці. Вона заохочує дітей до різномодних ручних робіт, як рисування, малювання, будівництва; вони повинні якнайбільше говорити, виявляти своє знання перед іншими дітьми.

Всі ці справи допомагають дитині виявити свою індивідуальність, а це потрібне для її розвитку і для вчителя, щоб її пізнав, каже пані Гнатейко. — Це є підставою корисних та успішних взаємин учителя з дітьми.

Лекція Світлички є ведена українською мовою. Діти дістають дуже загальне поняття історії й географії України, їх інформують про життєписи славних людей. А це є переплітане піснями, віршиками й танками.

Але тому, що діти живуть в Америці, пані Оля не відмежовує дітей від американського світу в тому часі, коли вони є в Світличці. Вона радше старається пов'язати

Дитяча Світличка 70 Відділу США в Пассейку, Н. Дж.

Серед дітей — учителька п-ні Оля Гнатейко.

Day Center for Children at the UNWLA Branch 70 in Passaic, N. J.

обидва світи з собою. На її думку таким способом дитина дістає більшу заохоту вчитися української мови, коли вона може це погодити зі своїм знанням англійської мови. Дитина дуже добре розрізняє, коли й де можна котрої мови вживати і ніколи не помилиться в цьому. Тому Світличку треба так провадити, щоб дитина ніколи не почувалась там розгубленою чи іншою від усіх дітей.

Світличка 70 Відділу США провела різні дитячі свята з нагоди Різдва, Дня Матері, свята Шевченка й інші, до яких дуже уважно прислухались батьки.

Пані Гнатейко висловила на кінці кілька думок, що торкаються майбутнього Дитячих Світличок. На її думку Відділ США повинен змагати до власної домівки, в якій було б місце для Світлички з скремним устаткуванням та посібниками. Щойно така Світличка може

сповнити всі поставлені до неї вимоги і стати справжнім виховним центром для української дитини.

Марта Бачинська

МУЗЕЙ НАР. ТВОРЧОСТИ США

Комітет Музею Нар. Творчості США в Нью Йорку приступає до опрацювання нового каталогу. До цього завдання зголосились дві членки Комітету Музею, а саме пп. Галина Гошовська й Олександра Різник. Матеріал каталогу списується в двох мовах, що й підготовляють обидві пані.

При Музею заплановано видання пам'яткових листівок із кращик експонатів. Перша серія подасть зразки української кераміки.

Музеєм Нар. Творчості опікується Комітет у складі: п-ні Марія Ржелецька, голова, пп. Катерина Пелешок, Стелля Джус, Галина Гошовська, Анастасія Кочан, Іванна Петрівська, Олександра Різник — члени.

Виставка Жіночої Творчості

На П'ятій Виставці Жіночої Творчості хочемо показати всі твори жіночого пера, що появилися в 1965—1968 рр. Тому прохаємо всі видавництва й письменниць, що в тому часі видали книжки — взяти участь у Виставці, надсилаючи примірник до Конвенційного Комітету. Виставка обійматиме белетристику, переклади, спогади, наукові й публіцистичні твори й підручники. Примірники надсилати на адресу:

Ukrainian National Women's League, Inc.
936 North Western Ave., Chicago, Ill., 60622

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

З сумом повідомляємо членство СУА, що дня 29. жовтня 1967 р. відійшла у вічність наша членка бл. п. **Ольга з Бойків Фацієвич**. Вона народилась у с. Вибранівка, Бібречького повіту у священничій родині. До початкової й виділової школи ходила у Львові. У молодій дівчини пробудились літературні зацікавлення, вона багато читала, а навіть пробувала писати. Та коли одружилась із о. Юліаном Фацієвичем і стала матір'ю, то всі сили присвятила своїй родині. Перебуваючи з чоловіком спершу у Львові, а потім у Книгиничах, пов. Рогатин і Стріличах, пов. Бібрка, приділювала також багато уваги сільському жіноцтву, якому була провідницею й порадицею. По смерті свого пароха, що настала в 1928 р. з жалем прощало її село. Та бл. п. Ольга Фацієвич не заломилась від тієї втрати, бо мала заступити батька і матір своїм дітям. І в дуже трудних обставинах вона того доконала, бо всім вона зуміла дати освіту і звання. А коли Господь Бог покликав двох її синів передчасно до себе, то вона мужньо перенесла цей удар.

З вибухом війни вийшла з родинною еміграцією і хоч повернувшись ще на рідні землі, проте незабаром знов пішла у далеку мандрівку, що завела її спершу до Ротенбургу в Німеччині, а потім за океан. Тут бл. п. Ольга Фацієвич ще деякий час працювала, щоб самостійно здобути прожиток. Коли тільки вийшла на пенсію, стала брати участь у громадському житті, ставши активною членкою нашого Відділу. Тут була „добрим духом“ кожного почину, кожної імпрези. За її ініціативою в 1966 р. засновано при Окружній Раді Гурток Книголюбів. Маючи тонкий літературний смак бл. п. Ольга Фацієвич надала йому відповідний напрям. У Гуртку панувала культурна, привітна атмосфера і це притягало членство.

Покійна полишила у глибокому смутку дочок — Наталку Петріну, Любу Ткачук і Марію Харину. Двох синів вона втратила

У ЮВІЛЕЙНОМУ ЗМАГУ

Окружні З'їзди виказали, що поважне число наших членок ще не передплачує нашого журналу. А журнал є найкращим лучником між Відділами і членками СУА. Тому стараймося поширити журнал у першу чергу між нашим членством!

Ми увійшли в 25-ий рік нашого видання. Це буде найкращим вшануванням нашого срібного ювілею, коли Відділи подбають про те, щоб якнайбільше членок СУА передплатило **Наше Життя!**

В останньому часі приєднали нових передплатниць:

Адріян Аврам, Лос Анджелес	2	Анна Коваль, Шикаго	1
Марія Барагура, Бронкс (82 В.)	2	Наталія Когут, Нью Йорк	1
Марія Березовська, Едмонтон	1	Стефанія Левченко, Денвер (75 В.)	1
Марія Бойчук, Саскатун	1	Анна Любикська, Гартфорд (93 В.)	5
Анна Дусаненко, Нью Йорк	1	Н. Метулинська, Віндсор	1
Павлина Дигдала, Дітройт	1	Сільвія Онуфрійчук, Одобан	1
Теодозія Федак, Дітройт	1	Катря Пелешок, Нью Йорк (1 В.)	1
Євгенія Федевич, Лос Анджелес	1	Оксана Повзанюк, Лендал	1
Лесентина Галяженко, Дітройт	2	Іванна Ратич, Едісон (65 В.)	2
Марія Ганас, Гемилтон	1	Лідія Яців, Лорейн (69 В.)	1
Євгенія Іваськів, Нью Йорк (83 В.)	1	Олена Янчишин, Дітройт (56 В.)	1
Лідія Колодчин, Воррен (76 В.)	3	Ярослава Зарицька, Бруклін (21 В.)	2
Антоніна Кулик, Акрон (7 В.)	1	В. Забіяка, Сілвер Спрінг	1
Анастасія Королішин, Дітройт (23)	1	Надія Зінкевич, Балтімор	4

Продовження списку в черговому числі.

АДМІНІСТРАЦІЯ НАШОГО ЖИТТЯ

перед тим, інж. Остапа, що згинув у нещасливому випадку і Юрка, що наложив голову під Бродами у рядах Укр. Дивізії. З жалем прощала її українська громада, а членство нашого Відділу численно явилось на панахиді у похоронному заведенні і на похороні. Над домовиною промовляли — п-ні Михайлина Чайковська, шкільна товаришка Покійної і п-ні Лідія Дяченко, голова Окр. Ради СУА.

20 Відділ СУА ім. Олени Теліги у Філядельфії

КОГОВС, Н. Й.

Дня 7. грудня 1967 р. померла в Коговсі у 75. р. життя наша піонерка **Марія Ракоча**, родом Куш-

нір. Народжена в селі Купчинці, пов. Тернопіль, Західна Україна, тому 55 літ прибула до Америки. В 1930 р. вона належала до основниць 34 Відділу СУА і аж до 1957 р. була його касіркою. Проводила

теж вишивкарські курси для дівчат, брала участь у Конвенціях СУА. Незвичайно активна, повна посвяти для українських справ, жертвенна на всі українські цілі — здобула собі загальну пошану й любов. Повних 37 літ була активною членкою СУА.

Похорон відправив 11. грудня місцевий парох, о. В. Андрушків, що попрощав Покійну в церкві. Голова Відділу, п-ні О. Павлів, кинула на могилу грудку землі з рідного села Покійної, Купчинець. Багато Союзянок і нарохіянів віддало останню прислугу Покійній. Під час триниз промовляли від родини: інж. Р. Ракочий і п-ні Марія Миколів з Канади, згадуючи небуденні прикмети характеру Покійної, її доброту, сердечність і посвяту. Тому 3 роки помер її чоловік Петро, заслужений громадянин. Залишила у смутку доньку Анну, всіх Союзянок з Коговсу, що довгі літа з Нею співпрацювали, та всіх, що її знали, шанували й любили. Нехай же гостинна американська земля буде їй легкою!

Іванна Дурбак, прес. реф.

Чи ви вже вирівняли передплату за „Наше Життя“?

РАДА СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ

Однією з ділянок нашого життя, що була порушена на Світовому Конгресі Вільних Українців — була суспільна опіка. У рамках СКВУ відбулась нарада представників установ суспільної опіки з різних країн поселення. Тут заплановано створити при Секретаріаті постійну Раду, що мала б за завдання — стверджувати потребу опіки й допомоги українській людині, знаходити для неї найновіші методи й успішні засоби та координувати виконання цих завдань.

Тому що Секретаріат діятиме в найближчому часі в Канаді, то й Рада Суспільної Опіки на час 1967-69 там встановлена. Провідну роль в ній гратиме Суспільна Служба Українців Кана, що розбудувала до тепер суспільну опіку в найкращій формі. Уруччювання Ради дорученої п-ні Ользі Даниляк, фахівцеві суспільної опіки.

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) взяла участь у згаданій нараді на СКВУ, виделегувавши туди п-ні Євгенію Янківську, референтку сусп. опіки. Завдяки поважним осягам у ділянці сусп. опіки (засновання порадні сусп. опіки, порадник сусп. опіки у пресі та ініціатива до різних допомогівих акцій серед складових організацій) СФУЖО увійшла до Ради Суспільної Опіки при Секретаріаті.

Жіноча Сесія СКВУ виказала добре опанування цієї ділянки. В доповідях Сесії наświetлено всі відтинки цієї праці, що пройшла поважний шлях від чисто харитативних завдань до модерно кермованої опіки над потребуною людиною. Тому треба сподіватись, що референтура СФУЖО внесе до праці Ради цей цінний досвід.

Протест українського жіноцтва

Українська спільнота слідкує з живим зацікавленням за подіями в Україні. Із скупих вісток, що доходять звідтіля, із відписів документів, що передістаються поза залізу заслону, виявляється, що на рідних землях росте постійний і всесторонній спротив. Він спрямований у першу чергу проти русифікації та заходів щодо „злиття народів“ в СРСР.

Ця боротьба виростає в різних середовищах та областях України. Її носіями є здебільшого люди молодшого середнього віку, що выросли і сформувались уже за советського режиму. Їх спротив стоїть на легальному ґрунті: вони опирають свої заходи на законах советської конституції. Не зважаючи на те режим їх переслідує, засуджуючи у закритих процесах на кількालітне ув'язнення.

Українська спільнота у вільному світі не приглядається цьому новому доказові советського безправ'я безчинно. Вже проведено голосні маніфестації в різних місцевостях, видано інформаційні матеріали в різних мовах, пороблено різні заходи у відповідальних чинників. В осередку нашої уваги є Конференція Міжнародного Року Прав Людини, що відбудеться 22—30. квітня у Тегерані. Хочемо знайти доступ до цього міжнародного форуму, де поруч осягів напевне розглядатимуть і випадки нехтування Прав Людини.

Українське жіноцтво теж живо зацікавлене в тому. Хоч воно схвильоване подіями в Україні та й дбайливо слідкує за їх перебігом, проте свою акцію повинно продумано уплянувати. Найперше треба усвідомити жіночий загальний рух спротиву, його зміст і засяг. Це повинно проходити у фор-

мі віч, сходин і зборів, щоб досягнути якнайширші круги.

Окрім того насувається потреба провести акції, що виявили б нашу поставу до різних явищ підсоветського життя. Треба використати Міжнародний Рік Прав Людини та міжнародне зацікавлення подіями в Україні, щоб вказати всі порушення правил Деклярації у ділянці життя жінки й родини.

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) намітила певні протестаційні заходи у цьому Міжнародному Році. Вони поділені на кілька основних тем.

1. Упослідження української мови у шкільництві, урядах і видавництві, а зокрема недостача українських шкіл поза межами УРСР.

2. Заборона релігійного виховання дитини у школі й утруднення його в родині. Переслідування релігійних практик та накиннення молоді безбожницького світогляду.

3. Домагання можливих санітарних та харчевих умовин для в'язнів, як і контакту для них із родиною та зовнішнім світом. Признання їм окремого статуту політичних.

4. Важке положення поворотців з заслання чи звільнених із тюрми, що не дістають права на побут у рідних місцях та лиш із трудом одержують якунебудь працю.

5. Осудження невідповідної праці жінки, яка в УРСР працює на будовах, при копанні каналів, асфальтованні доріг, ношенні вантажів на залізницях ітп.

6. З'ясування трудного положення жінки-колгоспниці, що в більшості двигає тягар праці в

Із Свята в честь княгині Ольги в Буенос Айрес, Аргентина
Ukrainian Women's Association in Buenos Aires, Argentina arranged
a festivity in honor of Princess Olga, the ruler of Ukraine

СВЯТО КНЯГИНИ ОЛЬГИ

Союз Українок Аргентини вшанував 6. серпня 1967 р. пам'ять своєї патронки величавим святом. Програма складалась із двох частин: перша мала форму академії, а другу заповнила сценічна картина.

Свято відкрила д-р Лідія Іваницька, голова СУА, промовою, що пояснювала суть того свята. Доповідь про княгиню Ольгу виголосила п-ні Лідія Таурідзька, пресова референтка СУА. Піаністка п-ні Лідія Атаманюк відорала Сонату ч. 5 Моцарта і „Скерцо“ Шуберта, а п-на Ірина Ольшанецька продеклямувала вірш Р. Купчинського „Чи знаєш ти?“. Співачка Галя Максименко відспівала „Бабине літо“, муз. Січинського, і „Минули літа молодії“, муз. Нижанківського. Ця частина програми закінчилась виступом п-ни Ірини Березовської, що виконала танок „Поклія княгині“ до музики Кос-Анатольського. Конферанс провадила п-на Маруся Зінько.

Сценічну картину „Мудра володарка“ пера Лідії Таурідзької виведено

колгоспі та свого присадибного господарства.

7. Незвичайно трудні мешканеві умовини в УРСР, що також відбуваються на самопочутті і здоров'я жінки і причиняються до родинних трагедій.

зовсім оригінально. П'єса була відчитана з розділеними ролями, при чому учасники були в історичних строях. Це передало краще атмосферу доби. У виставі взяли участь: Княгиня Ольга — Ольга Гулька, князь Ігор — В. Котульський, Рона — Ольга Котульська, Радмин — Н. Гуцуляк, Теофан — Л. Гуцуляк, Фад — Р. Зінько, Воїн (заповідач) — М. Голодик. Відповідно до того була удекорована сцена. На тлі давнього українського орнаменту виднів імітований вітраж із стилевим портретом Великої Княгині. Вітраж був освітлений із-заду і цей світляний ефект підносив настрій. Декорацію виконав мистець М. Голодик.

Вечір закінчився прийняттям, де Преосвященний Кир Андрій Сапеляк подякував жіноцтву за таку незвичайну імпрезу. Її закрила п-ні Поліна Пйонтковська, орг. референтка СУА.
К. М.

НА ОРГ. ФОНД СФУЖО

На організаційну працю СФУЖО зложили в останньому часі:

Союз Українок Америки 200 дол.,
Укр. Нац. Кред. Спілка в Монтреалі 50 дол.,
Об'єднання Українських Жінок Німеччини 27.63 дол.,
Організація Українок Канади, Відділ у Монтреалі 20 дол. Щире Спасибі!

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

9. ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС СФУЖО

9. Літ. Конкурс СФУЖО проголошено на поетичний твір. Ми дуже раді, що вже наспіло кілька цінних творів. Та враховуючи великі віддалі між нашими поселеннями, продовжуємо реченець 9. Літ. Конкурсу СФУЖО до 31. травня 1968 р.

Короткі поетичні твори довільної форми (вірш, сонет, елегія) слід надсилати в трьох примірниках під псевдонімом, подаючи справжнє прізвище авторки в запечатаній коверті, на адресу „Жіночого Світу“:

Woman's World
P.O. Box 791, Winnipeg, Man.,
Canada.

ЗАПИТНИК НАРОДНИХ ЗВИЧАЇВ

У висліді наради Культ.-Освітньої Комісії СУА, що відбулася дня 11-го лютого ц. р. у Нью Йорку, постановлено опрацювати запитник про народні страви. Запитник зладила п-ні Наталя Чапленко, культ.-освітня референтка СУА. Він охоплює Різдвяні страви, пісні й м'ясні, Великодні страви й весільну гостину.

Запитник розішлемо незабаром Відділам СУА. При допомозі його культ.-освітні референтки зберуть відомості, а по змозі й приписи різних народних страв.

ЧИ ВИ ПРИЄДНАЛИ В ЦЬОМУ РОЦІ ОДНУ ПЕРЕДПЛАТНИЦЮ?

ВІДКРИТТЯ МУЗЕЙНОЇ ВИСТАВКИ

Організація Українських Жінок Великобританії вже розпоряджає музейною збіркою виробів нар. мистецтва в Домі Союзу Українців Британії в Лондоні. А недавно тому, себто в червні 1967 р., відбулось відкриття другої Музейної Виставки в Домі СУМ у Лестері.

Простора кімната на першому поверсі вся заповнена стилевими виробами, що розміщені в скляних шафах і центральній габльоті. Між ними зауважується багато вишивок ужиткових предметів та взірників. На стояках розміщені повні народні строї з різних частин України. Гарно презентується також збірка дереворізів та писанок.

До влаштування цієї Музейної Виставки видатно причинилася п-ні Уляна Андрушенко, довголітня референтка нар. мистецтва ОУЖ.

На сторожі здоров'я

Харчування і зайва вага тіла

У людини виникають різні шкідливі звички у залежності від психологічного настановлення та індивідуальної вдачі: ці звички підривають здоров'я і вкорочують життя. Однією з тих звичок є — неправильне харчування.

Справді, дуже багато хвороб постає через неправильне використання їжі. Одні люди занадто об'їдаються, другі недоїдають, а треті не добирають відповідних харчевих складників. Ці звички постають, коли людина не має доброго уявлення про правильне харчування.

Від надмірного споживання харчів постає затовщення тіла. Тоді людина стає мало працездатною, швидко втомлюється, скаржиться на хвороби серця, печінки, нирок, на високе тиснення крові та на інші недомогання.

Якщо людина споживає щодня більше їжі на 200 калорій, ніж потрібно, то у неї щоденно буде відкладатись в тілі 20 грамів непотрібного товщу, а за місяць пів фунта, а за рік — 18 фунтів. При такому харчуванні порушується рівновага між прибутком і витратою енергії. Коли людина має 10% зайвої ваги тіла, то це легка форма затовщення, а коли 15%, це вже — середня форма затовщення, а при 25%, і більше це тяжка форма затовщення. Значний відсоток затовщених людей ігнорують вимогу щодо зменшення ваги, підпорядковуються своїй звичці переїдання, внаслідок чого не мають нормальної ваги тіла.

Агрікультурний відділ американського уряду провів недавно тому дослідження на тему харчування родини. Виявилось, що восени 1965 р. лиш 50% американських родин харчувалось правильно, а 10 років тому цей відсоток виносив 60%. В Америці 79 мільйонів американців мають надмірну вагу, як твердить П. Вайден у своїй книжці „Суспільство з надмірною вагою“ Пятдесят два мільйо-

ни осіб принаймі знають про те, що вони забагато важать: проте 9 мільйонів старається зменшити вагу, а решта навіть не знають того, що носять на собі забагато товщу та що той товщ прискорює дагу їхньої смерті. До 80 літ життя доживає в три рази більше худих, ніж тих, що мають зайву вагу тіла.

Статистика доводить, що смертність серед затовщених людей значно вища, ніж серед людей, що мають нормальну вагу тіла. Затовщення тіла та мало рухливий спосіб життя сприяють активному розвитку атеросклерозу. Внаслідок того у затовщених людей частіше бувають серцево-судинні хвороби, які складають найбільший відсоток смертних випадків. Внаслідок атеросклерозу виринає — серцевий удар, мозковий удар, грудна жаба (болі серця), депресія, атеросклеротичний психоз, та інші хвороби.

Кожний зайвий фунт ваги тіла — це додаткових 200 миль кровеносних судин, через які серце мусить помпувати кров. Бо наше серце — це помпа, що витискає кров до найдальших закутин тіла. Щоб допровадити кров до всіх кровеносних судин — серце натрапляє на опір. При надмірній вазі тіла той опір є збільшений і таким чином серце перевтомлюється і ослаблюється у затовщених людей. Отже перша вимога позбутися надмірної ваги, а це значить, не переїдатись, не споживати забагато їжі, особливо мучних і солодких страв, а також і товщу.

Необхідно зменшити щоденно споживання їжі на одну третину, щоб на протязі тижня втрачати 2 фунта ваги та таким чином дійти до нормальної ваги. Коли людина впродовж цілого дня не буде споживати ніякої їжі, то її вага зменшиться на 1 фунт.

Люди повинні стежити за вагою свого тіла бо збереження нормаль-

ної ваги — це показник здоров'я та продовження життя.

Щоб позбутись шкідливої звички переїдання, людина повинна виявити силу волі і як розумна і свідомо істота таким чином її перебороти. Інакше людина стає невільником своїх звичок, підриває своє здоров'я і вкорочує собі життя.

Петро Чижик
викладач анатомії і фізіології

Куховарські назви

На букву К

Куліш — рідка юшка з пшона.
Кулястра, молозиво — коров'яче молоко по народженні теляти.

Курка, курятина — м'ясо з курки.

Курча, курчатина — м'ясо з курчати. Курчатко.

Курчаний, куряче стегенце, курчаний подріб.

Кус, кусень, кусник, шматок, шматочок.

Кутя — обрядова Різдвяна страва. Кутя багата — в навечеря Різдва. Кутя голодна — в навечеря Водохреща.

Кухар, куховарка, куховарство.
Кухня — кімната для варення, піч для варення.

Кухонний (сіль, плита, посуд).

Кухоль, куклик — горнятко.

Куштувати (а не кушати) — пробувати.

На букву Л

Лавровий лист, бобковий лист — приправа до юшок, підлив, маринад тощо.

Лазанки, країнци, варенічки — різновид локшини, покраної на дрібні чотирикутники, що випікається з сиром, капустою, шинкою. (Бабка з локшини й сиру).

Лактоза — молочний цукор.

Лакомінка, лакомина — солодка страва, десерт.

Ламанці, макорженики — поламани коржі, приправлені маком.

Ласощі, ласувати, ласун, ласуха.

Лемішка — страва з борошна.

Лин — риба з род. коропових, линок.

Лимонада — напій з води, цукру і цитрини.

Користаймо з досвіду

Нагороджене печиво

Недавно тому здивував усіх успіх нашої господині. П-ні Марта Ломага з Фріпорту, Л. Ай. здобула нагороду за припис на торт, що вона подала на конкурс печива фірми Пілсбері в Міннеаполісі. П-ні Ломагу вибрано за її припис у число 100 жінок, що були допущені до фінального змагу в Даллеса, Техас.

П-ні Ломага вправилась у печенні тортів ще в родинному домі. Досі зі своїм умінням не виступала, але її 14-літня донечка Христина намовила маму вислати припис на контекст. І ось подаємо цей припис, що приніс нагороду, як також інший із її записок:

Чеколядовий торт

На корж:

- 1 горнятка масла або маргарини
- $\frac{1}{4}$ горнятка цукру
- 3 великі жовтки
- $2\frac{1}{4}$ горнятка борошна

На масу:

- 3 білки
- $3\frac{1}{2}$ горнятка меленого або дрібно січеного прирум'яненого мигдалю
- 4 таблички (1 унція) напів солодкої розтопленої чеколяди
- $1\frac{1}{2}$ горнятка цукру
- 2 ложечки ванілі

У великій мисці мішала (міксер) втерти масло і цукор на середній швидкості. Додати жовтки. Додати борошно при повільній швидкості, аж створиться тісто. Взяти тортівницю (10 на 3 інчі) і виложити в ній на споді тісто і рукою, що ми занурили в муку, сформувати при краю тортівниці на палець вищий край. Виложити ложкою масу. Пекти у вигрітій печі на 300-350 ст. впродовж 40-45 хвилин або доки тісто стане легко брунатним. Добре прохолодити. Можна прибрати зверху битими вершками (сметанкою).

Маса. Вбити білки на тугий шум. Вимішати у великій мисці мигдаль, чеколяду, цукор і ваніль. Легко вимішати з шумом.

Цвібак

Потрібно:

- 4 яйця
- $1\frac{1}{2}$ горнятка цукру
- 5 унцій грубо крайних оріхів
- 5 унцій родзинок
- шкірка з однієї цитрини
- 2 горнятка борошна (муки)

Нагріти піч на 350 ст. Вбити яйця на мішалі на високій швидкості, аж збілюють. Постепенно додавати цукор, вбиваючи далі аж усе стане пухке. Додати оріхи, родзинки і цитринову шкірку і вимішати. Вкінці додати борошно, добре мішаючи.

Взяти форму величини $9 \times 5\frac{1}{2} \times 3$ інчів, добре вимастити товщом і висипати мукою. Виложити тісто і пекти около 45 хвилин або доки не дістане золотий колір. Вийняти, коли прохолодне. Цвібак добре держиться, коли його загорнути у срібний папір.

Марта Ломага

Сирник

На крихкий корж:

- 1 горнятка борошна (муки)
- $\frac{1}{4}$ ф масла
- $\frac{1}{2}$ горнятка цукру
- цитринова шкірка
- 1 жовток
- $\frac{1}{2}$ ложечки порошку до печення

Замісити тісто, розкочати й виложити на тортівницю. Пекти на 400 ст. на золотий колір.

На масу:

- 2 ф фармерського сира
- 1 ф цукру-мучки
- $\frac{1}{4}$ ф масла
- 1 ліска ванілі або цитринова шкірка
- 10 яєць
- 2 ложки цукру-піску

Сир розтерти з трьома цілими яйцями і цукром-мучкою в посудині. Сім жовтків вбити добре на мішалі і додати до попереднього. Так само розтоплене масло і шум із 5 білків, вимішаний із двома ложками цукру-піску. Це все вилляти на тортівницю на спечений

корж. Всунути до печі і пекти одну годину і 10 хвилин на 350 ст. До маси можна додати родзинок, посипаних мукою.

Цианомоновий торт

Потрібно:

- $\frac{1}{2}$ ф цукру
- 2 горнятка борошна
- 1 горнятка масла
- $\frac{1}{2}$ ф оріхів або мигдалю (мелених)
- $\frac{1}{4}$ горнятка цианому
- 1 яйце

Все разом добре вимішати на гладке тісто. Зробити 3 або 4 коржі і спекти у формі, вистеленій вимашеним папером біля 20-30 хвилин при 350° F. Вистуджені коржі переложити мармелядою.

Крихкий торт

Потрібно:

- 1 ф борошна (муки)
- $1\frac{3}{4}$ горнятка масла
- $\frac{3}{4}$ горнятка цукру-мучки
- 1—2 жовтки
- ванілія

Замісити з того тісто і дати на 2 години до холодильника. Поділити на 6 частин і виложити на тортівницю. Поколоти вилками і всунути до печі і пекти на 350 ст. на золотий колір.

Перекладати різними масами. Найперш порірковою галяретою, далі масою оріховою, кавовою, мигдальною, а вкінці чеколядовою.

Склиця: Пів ф. цукру-мучки, ложка масла, 2-3 ложечки молока, пригрітого на 15 ст. Все це вимішати в порцеляновій посудині, додати запаху (цитринового, мигдального або ванілевого). Покрити тим торт.

Нугат

Потрібно:

- 1 ф цукру-мучки
- 4 білки
- сік з однієї цитрини
- 1 ф меду

Білки втерти з цукром на густу склицю. Додати сок із цитрини. Заварити мед і зняти з нього шум. Влити до нього склицю і покрані волоські оріхи. Засмажити це на дуже малому вогні вважаючи, щоб не пригоріло. На стільничці удожити квадрат із оплатків і ще

Зразки вишиваного вбрання для дітей
Fashion for children adorned with embroidery

ВИШИВАЙМО ДЛЯ ДІТЕЙ

Кожна молода мати хоче прикрасити свою дитину вишивкою. Вже час взятися за те, коли маємо її зодягнути в травні або в червні. А вишивка так скоро не виконається!

Матеріал. На вишиване дитяче вбрання найкраще годиться полотно або панам, бо на тому матеріалі можна прямо вишивати. До того цей матеріал добре переться і прасується. Та можна спробувати й інший бавовняний матеріал білої, піскової або сірої краски. Тоді вишивати на канві або нашивати на ньому прикрасу у формі вишиваної борти.

тепле виложити на палець завгрубшки. Приложити платком згори і покласти до холодильника.

Подала Марія Колтунок

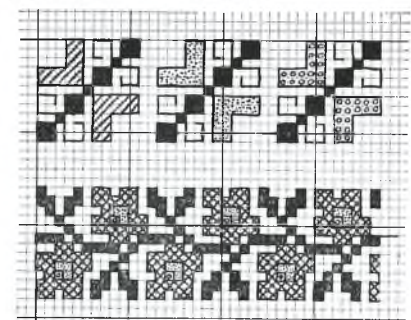
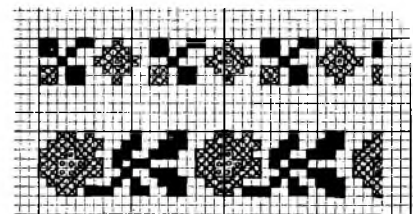
Вишивка. Взорі для дитячого вбрання треба підбирати дрібні й делікатні. Такі можна знайти у нашій народній скарбниці. Вишивки не треба давати багато, а лиш як обрамування ший й рукавів. Це вистачає. Дитяче личко розцвітає при них, а й дитина змалку гордиться цим, як чимсь особливим.

Зразки дитячого вишиваного вбрання

Ч. 1. Вишивана суконка для 4-літньої дівчинки. Виконана з полотна і прикрашена широким узором.

Ч. 2. і 3. Вбрання для сестрички й братика. Виконане з білого полотна і прикрашене вузьким узором.

Ч. 4. Вбрання для 2-літнього хлопчика. Складається з коротких штаняг і застігнутої блузки. Вузьким узором обведена обшивка й рукавці.

Взорі до дитячого вбрання

До вишивання вживати ниток DMC — чорна ■■ ч. 310, червона х х ч. 321, жовта // ч. 742, зелена ●● ч. 905.

За сучасний припис

Українські страви мають багато прихильників серед своїх і чужих. Кожна українська господиня хотіла б удержати їх у своєму стравосписі. Тому шукає доріг, щоб зменшити їх калорійність та упростити виконання. Цьому допоможе наш Конкурс, подаючи приписи на такі страви.

Нижче подаємо надіслані приписи на страви з городини. Прохаємо надіслати сучасні приписи на закуски, юшки, м'ясиво і печиво.

САЛАТА З КАПУСТИ З ЯБЛУКАМИ

3 горнятка посіченої, перетертої з сіллю капусти
½ горнятка тертої моркви
¾ горнятка тонко посічених яблук
3 ложки посіченої салери
½ горнятка майонезу
½ горнятка сметани
¾ ложечки солі
жовток або два

Вимішати капусту з морквою, яблуками й салерою. Лишити, нехай постоїть 10 хвилин. Майонез, сметану й жовтки добре розтерти і вимішати з капустою. Можна додати соку з цитрини до смаку.

СМАЖЕНА КВІТНА КАПУСТА

2 пачки замороженої квітної капусти
¾ горнятка борошна (муки)
1 ложечка солі
2 цілі розбиті яйця
¾ горнятка тертих сухариків
олії (оливи) Мацолія до смаження

Зварити квітну капусту впродовж 5 хвилин. Зцідити добре, щоб не була мокра. Обкачати в борошні, посолити, пізніше в розбитому яйці, а на кінець у сухариках. Покласти на гарячу олію і смажити на рум'яний колір.

Віра

ХВОРОБА ТРОЯНД

Часто дивуємось, чому наші троянди, що від літ ростуть і цвітуть на одному місці, дістають слабкі гони, листки на них жовкнуть, а квіти не такі гарні, як були. Пробуємо їх угноювати й оприскувати, але це нічого не помагає. Тоді викидаємо хвору квітку, а на її місце садимо нову. Але ось вона нам знов захворіла!

Це є ознакою, що ґрунт під трояндами вже втомився, потребує плодозміни, відпочинку. Тут не помагає навіть найбільш дбайливе угноєння. Тоді найкраще посадити троянди на новому місці, а вже через 4-5 літ можна знов засадити на тому ж місці троянди.

Причиною цієї хвороби є нематоди, дрібні, голим оком майже непримітні хробачки. Вони дуже відпорні на дію хемічних засобів і можуть вдержатись при жигті без поживи й цілий рік. Найбільше розмножуються в листі троянд, що незагромаджене воєни.

Тому, коли переносимо наші троянди на нове місце, треба його восени, або ранньою весною, коли тільки обіснує земля, перекопати на 10 інчів углиб. Якщо ґрунт надто тяжкий, то вапнуємо його городовим вапном (garden lime), а коли за легкий, то даємо торфу (peat moss). Перед посадженням слід угноїти грядку коров'ячим гноєм (cow manure).

Троянда, королева квітів, потребує сонячного місця, глинястого ґрунту, що має досить вогкості. Однак надмірна вогкість шкідлива. Непридатними для управи троянд є надто піскові ґрунти. Грядки з трояндами мусять мати повне сонце і то перед полуднем. Пополудневе сонце вже не має тієї сили.

Роман Коцик

КОМУ ТЕПЕР ДОБРЕ?

Американкам, тим родовитим, що жили на землі Вашингтона вже від кількох поколінь — тепер добре. Ви стане пошукати у старому куфрі бабуні, може навіть прабабуні, вже може найти щось наймоднішого. Бо мода тепер у всіх своїй різноманітності має виразний акцент старосвітської романтики. Ці поширені спіднички з фальбанками, коронками, жаботи, рюші!

Але й українкам тепер добре. Бо нарешті стала мода на вишивки. В усіх найбільш люксових журналах моди, в усіх домах моди ви знайдете багато вишиваних сукні. Не тверджу, що це українські вишивки ввійшли в моду, але взагалі вишивки. Багаті, різнобарвні, широкими смугами викінчують приділи суконь, широкі при долині рукави, та й на переді. А що полотно шораз більше модне, тож нагода бли-

снути. Бож не порівняти лапятих грубих гаптів із нашими вишивками!

Усім тепер добре. Бо у боротьбі за довжину сукні модні є всякі довжини — від міні до довгих по саму землю. Можуть теж бути скісно притяті, з одного боку довші, а з другого по коліно. Отже тільки вибирати, що кому до вподоби, а передусім у чім кому добре. Хто які ноги може з-під спідниці показати. Але все таки не за коротко, не за багато ніг! Л. Ася

КОСМЕТИЧНИЙ ПОРАДНИК

Масне волосся

Прошу поради мені, що маю робити, коли вмите волосся вже на 3—4 день знов стає масне. Мию голову в переверненій воді з жовтком і виполіскую водою з цитринним соком. Чи на таке товсте волосся є спеціальне мило, бо шкіра на голові суха.

Читачка з Арізони

Волосся треба мити в регулярних відступах, але не за часто, навіть коли воно вже по кількох днях масне. Звичайно при масному волоссі воно часто випадає та й появляється луска, але Ви про те не згадуєте, тому трудно мені дати влучну раду.

При таких відомостях можу дати лиш такі вказівки: мити не частіше, як що два тижні. За те кожного дня втирати в волосся алькогольну воду, що її можна дістати в продажі спеціально для волосся. Найкраща на відварі з березового листа. Якщо у Вас є луска, тоді добра фризієрка поручить Вам середник на її усунення, що може рівночасно подіяти й на надмірне товстіння волосся. Є також шампуні до миття волосся сухого й масного. Та їх так багато виробляють, що Вам слід теж порадитись відносно якості їх. Якщо Ви подали б більше даних про стан Вашого волосся, тоді могла б я дати точнішу відповідь.

Євгенія Янківська

ВІШАЄМО ПОШЕВКИ

Моя сусідка вішала на шнур пошевки подвійно, складаючи точно одну на одну. На мій запит відповіла, що цим заощаджує собі роботу, бо вішає дві пошевки тільки раз, складає їх тільки раз, а потім прасує тільки раз. Дуже помислювало!

Тітка Марійка

ЧИ ВИ ПРИЄДНАЛИ В ЦЬОМУ РОЦІ ХОЧ О Д Н У ПЕРЕДПЛАТНИЦЮ?

- Ukrainian Woman -

Ferment in Ukraine

An editorial under this headline appeared in the "New York Times" of February 10, 1968, which outlined the persecutions suffered by Ukrainian intellectuals and expressed the opinion that "the vaunted equality of peoples in the USSR is a sham."

The American and Ukrainian press has commented extensively on the secret trials and arrests which have taken place in the cities of Soviet Ukraine. It is noteworthy that, although the bulk of these took place in previous years (the earliest in 1958), nothing was reported about them in the Soviet press. Only recently have letters, documents and manuscripts secretly found their way to the Free World from behind the Iron Curtain. They offer proof that patriotic Ukrainians had for many years demanded recognition of equal status for the Ukrainian language, alongside the Russian language, and for the basic human rights which have been denied them for so long.

Four chief groups are notable among the persecuted intellectuals. Those whose lives and struggle have been described by Vyacheslav Chornovil in his "Crime of Thought" constitute, by far, the largest group. They are middle-aged men and women who were concerned primarily with the defense of their native language and culture. The second and third groups who became known to us through the writings of Ivan Kandyba and L. H. Lukianenko advocate Ukraine's political separation from the USSR. The fourth group is comprised of former resistance fighters of the Ukrainian Insurgent Army (UPA), many of whom were arrested and sentenced to imprisonment in the late 1940's and early 50's. They have been given the longest sen-

tences (25 years) and their imprisonment is extremely harsh. Their plight is depicted in a letter of Yury Shukhevych, son of the former Commander-in-Chief of the UPA, Gen. Roman Shukhevych (Taras Chuprynka) who was killed near Lviv in 1950. Yury Shukhevych was arrested by the Russian security police at the age of 15. His crime? He was the son of the man who gave his life in Ukraine's uneven struggle against the Russian colonial regime.

Women's names are not absent from these lists of Russian Communist prisoners; they appear most frequently in the last-named group. Katrya Zarycka, Halyna Didyk, and Orysia Husiak have been imprisoned for over 25 years for organizing the Ukrainian Red Cross to help wounded and sick soldiers of the UPA. There are others: Euhenia Kuznetsova, Myroslawa Zwarychewska, and Paulyna Menkush. The last two have already been released, but in the harsh reality of Soviet life new trials await

Taras Shevchenko:

* * *

It is all one to me indeed, if I
Live in Ukraine or live there not at all,
Whether or not men let my memory die;
Here in an alien land, mid snows piled high,
It will not matter that such things befall.

In serfdom, among strangers was I reared,
And unlamented wholly by my own
In exile I shall die, in grief uncheered
And to my nameless grave shall pass alone.
No trace of me, alas, will then remain
To see in all our glorious Ukraine,
In all that land of ours that is not ours.
No father will command me to his son,
That prayers for me to God he might confide:
"Pray then, my boy. For us his course was run.
For our Ukraine he suffered and he died."

It is all one to me indeed, I say,
Whether or not that son for me should pray . . .
But while I live I cannot bear to see
A wicked people come with crafty threat,
To lull Ukraine, yet strip her ruthlessly
And waken her amid the flames they set —
By God, these wrongs are not all one to me.

St. Petersburg (citadel), 1847

Translated by

C. H. Andrusyshyn and Watson Kirconnel

Mrs. Dorothy Lozowy

PRESIDENT OF UNWLA BRANCH 32

Mrs. Dorothy Lozowy is the first president of UNWLA Branch, which was founded in February, 1967. The tradition of UNWLA is very strong in her

them: loss of jobs and living quarters, constant suspicion and harassment.

In reaction to this news Ukrainians in the Free World have voiced their protest against the suppression of human freedom in the Soviet Ukraine. The Ukrainian Congress Committee of America has proclaimed that on April 28 rallies and demonstrations protesting Soviet persecution in Ukraine will be held in all major American cities.

Furthermore, a Memorandum protesting the use of moral, physical and political persecution in Soviet Ukraine will be sent to Teheran, where the UN Commission for Human Rights will open its deliberations on April 22.

Ukrainian women in the Free World have undertaken still another action on behalf of the persecuted in Ukraine. Together with Baltic, Czech, Polish, Rumanian, Bulgarian and Slovak women's organizations they have prepared a Memorandum opposing the totalitarian suppression of human rights behind the Iron Curtain.

family because her grandmother belongs to Branch 28 and her mother, formerly a member of the same branch, has now joined the newly-formed group. Dorothy was born and raised in Newark. After graduation from Weequahic High School Dorothy married Mr. Lozowy, who came from Brody in Ukraine. They have three children: Jerry 9, Peter 6, and Oksana 4. Mrs. Dorothy Lozowy is employed by the Bank of Commerce in Newark as a teller.

REPORT OF UNWLA BRANCH 32 IN NEWARK, N.J.

I am glad to report that we now have 14 members who regularly attend our monthly meetings at 140 Prospect Ave., Irvington, the Ukrainian Community Home.

Our past meetings included a visit from Mrs. Anastasia Volker in the fall, a few business meetings and a Christmas decorating demonstration in November. We spent our last meeting on Feb. 27, 1968, at a member's home, practicing making "py-sanky." Our first efforts were encouraging and we plan to have another try at it in April. We also have a trip planned for April and will gladly inform "Our Life" about it.

Dorothy Lozowy

REPORT OF UNWLA BRANCH 60 IN CLEVELAND

UNWLA Branch 60 resumed its activity in 1968 under the leadership of Mrs. Michael Bochar, President. On January 20 a Holy Supper Evening for members and their guests was held. The program featured a reading by Mrs. Michael Bochar on Ukrainian Christmas traditions. Traditional food was served and all joined in the singing of traditional Christmas carols. Forty persons attended.

On February 15, 1968 an Executive meeting was held at the home of Mrs. W. Grab.

Throughout 1968 Easter egg decorating classes were held. The program included prepara-

tion of eggs, materials, dyes, color schemes for dipping eggs, principles of good design and color. Later, the planning of the decoration, different motifs and methods of removing wax were taught. Over 100 persons attended the classes.

M. Bochar

STUDIES OF UKRAINIAN TRADITION

The UNWLA Cultural Chairman Mrs. Natalia Chaplenko has founded a Committee of studies of Ukrainian tradition. On February 10, 1968 a meeting was held in New York City at which Christmas traditions were discussed. The Committee is now studying Easter traditions.

PROTECTORS OF FOLK ART MUSEUM

The UNWLA Folk Art Museum in New York City has a wide program of work with lectures, catalog and exhibits. This promising plan needs financial support. UNWLA Branches are urged to become Protectors of the Folk Art Museum by paying a yearly donation of \$50.00.

OBITUARY

Mrs. Katherine Gabriwska, a prominent leader, organizer and member of UNWLA Branch 30 of Cleveland, Ohio has passed away.

Serving as President and then later as Secretary of her branch, she was an active member of the group that brought about the erection of the Lesya Ukrainka statue in the Cultural Gardens of Cleveland, Ohio on Sept. 24, 1961.

Her leadership, dedication and guidance for more than thirty-five years in Branch 30 has earned her a place of high esteem in the UNWLA organization, and to her memory we say "Vichnaya Pamiat."

**Members of UNWLA
Branch 30 in
Cleveland, Ohio**

With an Eye Towards the Future

Marta Baczynsky

When Branch 70 of the UNWLA in Passaic, N. J., decided to sponsor a nursery-kindergarten, they found that acquiring a teacher to comply with their stiff requirements was a breeze. They simply approached Olha Hnatejko, who answered their need perfectly, and agreed to take the job.

Mrs. Hnatejko, an attractive honey blond, is one of those rare people who can enter a child's world without pretense, or difficulty, communicate with him on his level, and above all enjoy it thoroughly.

Miss Ola, as her 20 little charges address her, is a literature major at Fairley Dickenson university, has taken courses in children's literature and worked in a children's library.

The kindergarten class meets once a week for 3 hours, in the Ukrainian Center in Passaic. During that time, Mrs. Hnatejko leads the children through a variety of activities, designed not only to teach but to develop confidence and self expression. Because she is familiar with teaching procedures of professional American nursery schools, Mrs. Hnatejko has incorporated some of their most effective methods into her class. Children are encouraged to work with their hands — finger paint, draw, construct; they are asked to speak out, to display their knowledge before other children.

"All these things help bring out the individual in the child. It is important that a teacher recognize this," says Mrs. Hnatejko, "for it forms the basis of a successful and productive teacher-child relationship."

The kindergarten session is conducted in Ukrainian. Children are taught very basic Ukrainian history, geography, biographies of famous people, songs, poems and dances.

Because the world around them is American, Miss Ola does

not shut the children away from it, for the time she conducts her Ukrainian class, but rather tries to tie the two worlds together. She believes that this encourages a child to learn more Ukrainian and to add to his knowledge of English, rather than make him feel confused and different.

Olha Hnatejko's kindergarten class has staged many performances for parents commemorating holidays such as Christmas, Mother's Day, Shevchenko's birthday, and others.

Mrs. Hnatejko, who is an active member of Branch 86 of UNWLA, and holds the post of education secretary in her Branch, has very specific ideas concerning Ukrainian nursery-kindergartens, and the role UNWLA plays and should play in their sponsorship.

She believes that the amount of money allotted by UNWLA for this purpose is far too small. Greater funds, says she, could provide for steady school quarters and their proper decoration and furnishings, which are so vital. She went on to say, that the room where little children learn and play should be gay and colorful and have furniture suited to their size. There should be plenty of books, constructive toys and other materials such as paper, and paints. This would appeal to many young Ukrainian mothers, who know and appreciate the physical conditions of American nursery schools. They, says Mrs. Hnatejko, would gladly pay a higher fee, to see that their children got the best from the two worlds.

In larger Ukrainian groups, Miss Ola, charming mother of two, continued UNWLA should conduct two classes: one for those children who speak Ukrainian and one for those who do not speak the language at all. Most children are introduced into Ukrainian society at the age

Mrs. Olga Hnatejko

of 7, 8 or 9, said Mrs. Hnatejko, by joining Ukrainian youth organizations. She feels that the sudden thrust into new environment leaves many children ill at ease, especially if they are hampered by language difficulties. An early start in a nursery-kindergarten would considerably ease the later strain on a child that speaks little or no Ukrainian.

Olha Hnatejko is a young woman who looks toward the future with concrete, sober but wonderful plans. She hopes that UNWLA will consider creating professional nursery schools some day, staffed by professional people of Ukrainian descent, for children of Ukrainian heritage who will live the future modern American life.

CONVENTION COMMITTEE NEWS

It is already time to choose your delegate to the XV-UNWLA Convention which will be held in Chicago, Ill. (July 5-7, 1968). Every Branch has the right to one delegate for each 25 members. Therefore try to send as many delegates as you are entitled to. Use the forms (on salmon paper) which you received in February.

Convention Committee

НАШИМ МАЛЯТАМ

А. Романович

Як Мартуся зустрічала весну

Задзвонив телефон. Мартуся покинула рисувати і побігла. Вилізла на стільчик і піднесла слухавку. — Тут Мартуся Гаврилюк. Мама тепер пере в пивниці. А хто говорить, прошу? — Це тета Віра. Перекажи Мартусю мамі, що ми просимо вас у гостину в неділю. Але не забудь! — Добре, дуже дякую, я перекажу — відповіла Марта.

Ві б подумали, що така маленька дівчинка, яка недавно почала ходити до садочка, не зуміє все сказати по телефоні так як треба. Але Мартуся вміє. Її навчив старший братчик Юрко. Вона найшвидше від усіх біжить, коли подзвонить телефон, підносить слухавку і каже своє ім'я. Питається, хто говорить, тоді покличе кого треба з родини, або запам'ятає, що переказати. Вже поміч з Мартусі.

От коли мама повернулася до кухні і почула про запрошення, то втішилася, що поїдуть до Тети Віри і Вуйка Славка. Вони живуть далеко на краю міста. У них дуже спокійно, не чути гамору авт. Гарні там квіти, сад і ліс недалеко.

В неділю пішла ціла родина раненько до церкви, а тоді збиралися в дорогу. Мартусі було дуже невідно в авті, бо мама наказала дітям одягнути чобітки, щоб могли ходити по калюжах і плащі — дошевики, бо може падати дощ або й сніг. А Юрко взяв зі собою різні речі: вудку і сіточку ловити рибки і жаби, різні посудини з пластику, приладдя до засушування рослин, коробку на каміни — чого там не було у його торбі!

Мартуся не хотіла сидіти в авті коло брата, бо все це їй заваджало. Аж тато наказав Юркові дещо залишити дома і Марта вже тільки трошки нарікала по дорозі.

Коли приїхали до Тети Віри і

Вуйка Славка, то побачили що там дуже болото, а квіток не видно, хоч гарна травичка. — Бачиш Юрку, навіщо ти брав своє приладдя з собою, ми і так будемо сидіти в хаті — нарікала Мартуся.

— Не журіться діти, потішила їх тета, — ось ми з'їмо обід і підемо в ліс весну зустрічати. Це вже місяць березень і коли ми добре пошукаємо, то напевно її знайдемо.

Після обіду засвітило сонце і тета взяла Мартусю надвір показати різнобарвні крокуси, та маленькі свіжі листочки на кущах. Вуйко допоміг Юркові зробити сіточку з матерії і кусника дроту. Вони взяли кілька слоївків і пішли до ставка на краю ліса ловити жабок та жучків.

Мартуся боялася йти до ліса. Але Тета казала, що коли біля хати є такі гарні квітки, то у лісі напевне ще краші, хоч там болото і залишки снігу. І дійсно — між листками, у траві знайшли біленькі підсніжки, і навіть кілька синіх фіялок. Мартуся присіла, щоб зірвати кілька квіточок, аж тут щось зашелестіло в кущах і мигнуло — скочило повз неї.

— Гадюка, гадюка — закричала Марта і давай утікати. Надбігли Вуйко з Юрком і мусіли дівчинку ловити, бо вона була дуже перелякана.

— Заспокійся дитино, — казав Вуйко, — у нас гадюк немає. Може це був вуж, а він людей боїться.

Але ось побачили Тету Віру. Вона бігла з лісу і сміялася.

— От Мартуся боягуз, ви знаєте чого вона налякалася? Сіренького зайчика! Усі сміялися, а Мартусі було соромно, що так утікала від зайчика. — Це нічого, потішала Тета, — Мартуся ще маленька, живе у місті і мало знає про ліс і життя тварин. Ви, діти

до нас часто приїзжайте, то навчитеся...

А коли прийшли до хати, то мама з Мартусі не сміялася, а взяла на коліна і розповіла чудову казочку — про царівну весну у довгій зеленій сукні. Її повіз тягне вісім сіреньких зайчиків. Розсіває весна білі і сині квітки по лісах і полях. Мартусі стало приємно і весело і вона вже з усіма сміялася із своєї пригоди.

ДОРОГІ ДІТИ!

У січні ми закликали Вас зголоситися, якщо хочете писати листи до українських дітей у різних країнах світу.

Ось подаємо Вам імена й адреси кількох дітей, що бажають листуватись:

ОЛЕНКА ОДЕЖИНЬСЬКА, 9 років
4734 N. 12th St.

Philadelphia, Pa. 19141

МИРОН МИТРОВИЧ, 11 років
C — 775 Parc Le Noire

95 St. Quen L'Aumone, France

ОКСАНА ВИННИЦЬКА, 10 років
82 Tyrrel Ave.

Toronto 4, Ont., Canada

Напишіть до нас про себе, щоб ми могли довідатись про Ваші заняття та забави.

Вам напевно буде цікаво писати до нових приятелів та одержувати від них листи! Тітка Руга

Маруся Федорович

ВІДВАЖНИЙ ХЛОПЧИК

Ромко хлопеч вже великий,
Мамі поміч та опіка,
Тата дома як немає,
Стереже все, доглядає.
Лука має він і стріли,
Шаблю, списа й шолом білий.
Змія прожене лихого,
Не боїться він нікого.
Ані пралісу, ні звірів —
— слонів, тигрів, чи горилів.
Ось відважний хоч куди!
Лиш боїться він — води.
Ромчика то страх лякає,
Коли мама умиває.

Хведько

Це не було ім'я хлопчика, ні. Так ми називали в себе в хаті птаха, якого приніс мій менший братік від якихось знайомих і посадив його в клітку. Власне, цього птаха слід було назвати іменем якогось Алі чи Ахмеда, бо походив він з африканських країн. Але для нас ті імена далекі й чужі, ми до них не звикли, вони якись химерно-дивні, а навіть — чудні. Тож уся наша родинна нарада: тато, мама і я з братіком вирішили назвати новоприбульця нашим популярним іменем: Хведько.

О, що то було за чудесне, цікаве і розумне пташеня! Виглядало воно так, ніби було мальоване сотнею найдосконаліших малярів! Його пір'ячка мали сині й жовті, червоні, чорні, сірі й навіть зеленкуваті барви! Наче з якоїсь дивної казки він вродився. А співав так, що всі ми були здивовані й сиділи нерозумно мов у забутті з роззявленими ротами... Коли я вперше ранком почув той його спів, то висунувши голову з-під подушки, запитав мами:

— Мамо, чи то хтось за вікном лопатою камінці згрібає?

Мати сміялася. — Та тож наш Хведько!

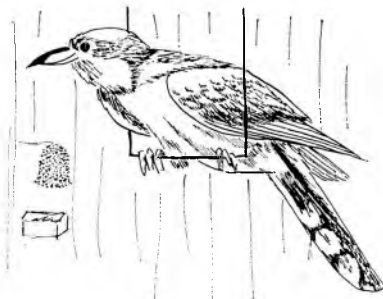
— Хведько отаке виробляє? — був я здивований. Потім вставав, тихенько підходив до клітки, прислухався...

Справді. Коли співав Хведько, то він спочатку цівкотів, наче мале курча: ціп-ціп-ціп... А потім витягував свою зелено-жовту-чорну шийку, якимось дивно надувався, й починав „торохкотіти“, наче щепінь лопатою горнув.

А який він мудрий був! Ми з дива не виходили! Оце було, мама чистять клітку, дають йому поживу, пиття, то й вилетить він із своєї хатки, та відразу на якийсь кімнатний предмет сяде. Сяде ото, обернеться своїм дзьобом до клітки, до мами, яка пораяється біля неї, та й дивиться, водить маленькими як насіння очима, ніби за кожним рухом матері стежить. І що ж би ви гадали? Як тільки мати від клітки відійде, Хведько — скік! — і вже на клітці сидить. А тоді полетить то сюди, то туди,

огляне всю клітку, поки знайде отвір, яким може добитися в середину свого „дому“. Радісний, що має свіжі харчі й питво, стрибаючи з драбинки на драбинку, забирається до їжі.

Ще зацікавило нас і те, як Хведько проводить свій день. Зовсім як людина! Ранком прокидається, до коритця з водою. Голівкою у воді побовтається, крильцями полопотить наче справді мийється-купається, а тоді на дерев'яній поперечці в клітці обтрушується. А за хвилину вже споживає зеренця, спеціально для него

О, що то було за цікаве і розумне пташеня!

Куповані в харчевій крамниці для птахів.

І так в обід і ввечері...

Забавний був пташок Хведько. Ми всі за ним ходили, як за дитиною.

Але раптом... Ох, я не можу без сліз того сказати... Раптом сталося так, що Хведько захворів. Приходжу я одного дня зі школи, а мама сумно до мене: — Хведько хворий. Нічого не їсть, не п'є... Я вже йому й дзьобика відкривала, водички вливала, а він немов непритомний...

Того вечора Хведько помер. Ми за ним плакали усі. А потім я з братіком віднесли його в город і там закопали в землю. І нерозумно з тугою згадуємо про нашого незабутнього розумного пташка Хведька...

Замовляйте збірник
ЗОЛОТА БДЖІЛКА
Упорядкувала Марія Юркевич
Ціна 75 ц.
Замовляти в Централі СУА

ЛАДУСЕНЬКИ — ЛАДІ

Ладусеньки-ладі!
Котенята раді,
питали синочка:
А де в тебе очка?
А де в тебе руці?
А де ніжки куці?

Ой, ніженьки, ніжки,
потанцюйте трішки.

Г. Чорнобицька

Маруся Федорович

У БАБУСІ

Сходами з садку швиденько
побіжу я
Вітер віє, потемніло,
буде буря.
Як на дворі блиски, громи
— я боюся.

Кличе вже мене до себе
десь бабуся.

Біля мене сядь ось тут
моє внучатко,

Покажу тобі я гарне щось,
дівчатко!

В руках голка й полотенце
біле, чисте.

В кошику нитки чекають
вже барвисті.

І здається — підчас бурі
сонце сяє,

Як моя бабуся люба
вишиває.

ЗАЙЧИКУ, ЗАЙЧИКУ

Українська народня пісенька

— Зайчику, зайчику,
Де ти бував?

— У млині, млині.

— Що ти чував?

— Там були кравчики

Перебили пальчики

Ледве я втік,

Через бабин тік,

Та через колоду,

Та хвостиком у воду —

Шубовств.

МОЯ КИЦЯ

Киця любить, як по спинці
Гладжу кишеньку свою,
Як дарую їй гостинці,
Кашку, молочко даю.
Киця сердиться на мене,
Як смикну її за хвіст:
Очі зробляться зелені
І не п'є тоді й не їсть.

М. Познанська

Вісті з Централі

У березні розіслали ми Відділам формулярі зголошень делегаток на XV. Конвенцію США. Пригадуємо, що Конвенція відбудеться в днях 5-7. липня у Шикаго і тому вже час застановитись, кого Відділ на цю Конвенцію вишле. Вперше наша Конвенція буде відбуватись у цьому великому осередку середущої Америки. Тому слід подбати, щоб якнайбільше число наших делегаток взяло в ній участь.

**

Звітні листки за 1967 р. Відділи округ Філадельфії, Нью Йорку і Ньюарку зложили на своїх Окружних З'їздах. Окрім того надіслали 7 Відділ з Акрону, 25 Відділ із Потакету, 34 Відділ із Коговзу, 37 Відділ із Дітройту, 76 Відділ із Воррену, 77 із Фініксу. Щиро дякуємо й прохаємо інші Відділи — приспішити присилку, щоб ми могли приготувати звітмлення для Конвенції.

**

Окружна Рада з Рочестеру повідомила нас про засновання **молодечого Відділу США в Бофало, Н. Й.**, яке відбулося дня 2. лютого 1968 р. Відділ одержав порядкове число 97 і намітив провести на перших сходинах показ писання писанок. Відділ очолює п-ні Тамара Бульба. Вітаємо Управу та членство новозаснованого Відділу в нашій організованій сім'ї й бажаємо успіху у праці.

**

Наша Культ. Освітня Комісія розпочала акцію **записування народних звичаїв** при допомозі запитника. Вже незабаром розішлемо Окр. Радам і Відділам запитник у справі народних страв, що їх готували в нас під час свят і гостин. Прохаємо виповнити запитник, опитуючи в тій справі старших членок.

Екзекутива США

○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Гігієнічні й сучасні приписи
НАТАЛІІ КОСТЕЦЬКОЇ

Овочі й городина

можна замовляти в Централі США
Ціна 60 ц.

○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Вітаємо!

Округа Ньюарку придбала в 1967 р. аж три нові Відділи — 92 у Менвілі, 95 у Картереті і ще один у Бейоні, Н. Дж. Ще не маємо списку членок у всіх згаданих Відділах. Та щиро вітаємо тих, що вступили в тому часі до давніх і до нових Відділів США!

24 ВІДДІЛ США, ЕЛИЗАБЕТ:

- Марія Барляк
- Юлія Дзюба
- Марія Кубик
- Анна Кучма
- Софія Мацик
- Анна Табська

- Іванна Гись
- Емілія Дворська
- Анна Кушнір
- Мирослава Сіра
- Анна Федорик
- Катерина Фесьо
- Анастасія Цап
- Анна Чиж
- Анна Швап'як
- Анна Шкодин

28 ВІДДІЛ США, НЮАРК:

- Ольга Бодляк
- Марія Гординська
- Анна Дерезицька
- Ольга Духнич
- Ганна Коренець
- Люба Потічна
- Стефанія Повалячек
- Марія Семанишин
- Стефанія Стеців

ВІДДІЛ США, КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ.:

- Марія Галко
- Марія Граб
- Юлія Дитиняк
- Марія Зубак
- Софія Клебан
- Розалія Конів
- Стефанія Подубинська
- Розалія Принада
- Іванна Сенюк
- Розалія Теребецька
- Тереса Торбин
- Марія Турко
- Євгенія Федак
- Ангелина Шевчик
- Анна Швайлік
- Стефанія Янів

ЕКЗЕКУТИВА США

Замість квітів

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу бл. п. о. Миколи Збира, довголітнього пароха в Честері (1951—1962) складаємо 10 дол. на Стипендійний Фонд ім. о. Збира, а родині Покійного висловлюємо глибоке співчуття.

13 Відділ США ім. Уляни Кравченко в Честері, Па.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу бл. п. Івана Романюка, головака нашої членки п-ні Стефанії Романюк, складаємо 20 дол. на пресовий фонд Нашого Життя

22 Відділ США в Шикаго

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу бл. п. Анни Винник, членки Управи 28 Відділу США, складаємо 10 дол. на Му-

зей Нар. Творчости США в Нью Йорку, а 10 дол. на пресовий фонд Н. Ж.

28 Відділ США (збірка на похороні в Ньюарку)

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу бл. п. дир. Дмитра Висоцького, батька п-ні Марії Крамарчук, секретарки нашого Гуртка Книголюбів, складаємо 10 дол. на орг. фонд СФУЖО, а родині Покійного висловлюємо наше співчуття.

Гурток Книголюбів у Рочестері

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу бл. п. Марії Гордлічка-Мельник, членки 3 Відділу США в Честері, дорогої матері п-ні Ярослави Кобрин, голови і п-ні Софії Мельник, секретарки Відділу, як рівнож довголітньої голови

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів США - Нью Йорк, Н.Й. США.

Філії Союзу Українок на рідних землях у Коломиї складаю 5 дол. на пресовий фонд Н. Ж.

Володимира Михайлів,
Честер

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу далеку могилу товаришки молодих літ бл. п. Меланії Бордун, колишньої директорки Дівочого Інституту в Перемишлі, що померла 2. лютого ц. р. в Самборі, складаю 5 дол. на „Фонд 500“.

Олена Залізник

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу бл. п. Анни Сірко, основниці та доволі гнітної членки 5 Відділу СВА ім. княгині Ольги в Дітройті, складаю 10 дол. на пресовий фонд Н. Ж.

Маруся Є. Бек, Дітройт

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу бл. п. Марії Шустекевич, матері п-ні Анастасії Вагнер, б. голови СВА, складаю 5 дол. на пресовий фонд Н. Ж., яке Покійна так любила читати.

Іванна Бенцаль, Нью Йорк

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу дорогої товаришки бл. п. Галі з Мельницьких Левицької складаю 10 дол. на Фонд Мати й Дитина, а рідні Покійної висловлюю глибоке співчуття.

Стефанія Явна, Рутерфорд

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу бл. п. Марії Яримович складаю 5 дол. на пресовий фонд Начого Життя

Марія Ванджуря, Вінетка

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу бл. п. Меланії Бордун, моєї доволі гнітної вчительки й директорки дівочої гімназії Українського Інституту в Перемишлі, складаю 10 дол. на Музей Нар. Творчости СВА в Нью Йорку.

Олена Турула, Шикаго

ПОДАРУНОК ДИТЯЧИМ СВІТЛИЧКАМ

Виховна Комісія СВА вибрала в ОПДЛ 13 дитячих книжечок для дошкільного віку і закупила їх із Виховного Фонду ім. Ганни Ракочої. Цю малу бібліотечку дитячих видань розіслано нашим Дитячим Світличкам, як зав'язок їх книгозбірні. Вони призначені в першу чергу для користування вчительці, але подумані на те, щоб ними — коли бібліотечка побільшиться — могла користуватися й дитвора. З нагоди імпрез Світлички побажано було б влаштувати виставку тих книжечок.

До пресових референток СВА

Ухвалою Річних Зборів Гол. Управи ми уповноважені подавати звіт про Відділів тільки двічі в році. Та щоб не утруднювати звітування пресовим референткам, що надіслали більше дописів, ми їх тільки скорочуємо. Тому прохаємо вирозуміння, коли зауважите скреслення несуттєвих подробиць або надто широкого опису.

Відділів прибуває, а журналу поширити не можемо. Тому мусимо собі взаємно поступитись!

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ НАШОГО ЖИТТЯ

ДІТРОЙТ, МИШ.

Конференція голів Відділів

Дня 25. жовтня 1967 р. Окружна Рада СВА провела Конференцію Голів Відділів, у наслідок постанови Річних Зборів Гол. Управи.

Перед Конференцією разом із запрошенням кожна голова одержала список тем, що будуть обговорені. Таким чином вона могла приготуватись до дискусії та намітити свої побажання до даної проблеми.

Ось питання, що їх обговорили голови нашої округи:

1. Що це є СВА — засади і ціль.
2. Що це є Окружні Ради і їх роль в СВА.
3. Як відношення Відділів до Окр. Рад і до Централі.
4. Яку програму праці має Союз Українок Америки і в якому напрямі треба цю програму перебудувати.
5. Як зв'язати прогалину між різними родами нашого членства.
6. Як виховати членку на провідницю СВА.
7. Яким способом приєднати більше членок.
8. Дім СВА в Дітройті.

У висліді нарад стверджено й ухвалено:

1. Відділи СВА не підтримують проекти власної організації в такій мірі, як повинні б. Тому треба в цьому році звернути увагу на те, щоб Відділам зробити власні проекти більш близькими і зрозумілими.

2. Щоб Відділи краще пізнали засади й цілі СВА, постановлено присвятити більше уваги пізнанню статусу. Принайменше одні сходини в році Відділ повинен цим заповнити.

3. Щоб заохотити пасивних членок до участі, треба присвятити більше уваги поодинокій членці та її спроможам. Кожна членка й її вклад є однаково цінний і бажаний у Відділі.

4. Програма СВА мусить опиратись на єдності, гармонії і добрій волі всього членства. В програмі мусить

бути заохота й ініціатива до дії. Члени хочуть чогось навчитись, але також проявити свої здібності й виконати щось корисного. Вони мусять знайти на сходинах теплу привітну атмосферу та корисно провести час.

5. Щоб зрозуміти сучасну молодь, треба подбати про окрему програму для матерів. Можна влаштувати також програму для молоді, щоб знайти спільне порозуміння.

6. Увага округи повинна бути спрямована на будову Дому для Старших, що його наш Комітет Будови Дому запланував.

Присутня

Окружний З'їзд

Дата: 10. грудня 1967 р.

З'їзд відкрила голова п-ні А. Вокер молитвою. Присутні відспівали гимн СВА.

Президія п-ні Катерина Хом'як, голова, пп. О. Янчишин і Я. Сена секретарки.

Звіти Відділів зложили — п-ні П. Будзол (5 Відд.), п-ні М. Ясінська (23 Відд.), п-ні Н. Байко (26 Відд.), п-ні Д. Демрей (37 Відд.), п-ні Я. Сена (56 Відд.), п-ні Н. Материн (58 Відд.), п-ні Л. Колодчин (76 Відд.), п-ні Л. Секс (80 Відд.), п-ні О. Перецька (81 Відд.).

Звіти з діяльності Окр. Ради зложили — п-ні А. Вокер, голова, пп. П. Будзол і С. Дуб, містоголови, п-ні Я. Сена, прот. секретарка, п-ні В. Гординська, касієрка і референтки — п-ні Л. Колодчин організаційна, п-ні Омецінська культ-освітня, п-ні Р. Дигдало виховна, п-ні А. Вокер зв'язків, пп. д-р С. Парфанович і Д. Бойчук пре-

НАШІ ПОБАЖАННЯ

Нашим членкам Марії Харамбурі, Варварі Груховській і Теклі Дякович складаємо наші щирі бажання з нагоди 50-ліття їхнього подружжя та бажаємо прожити в щасті й здоров'ї ще багато літ!

З Відділ СВА „Жіноча Поміч“ у Нью Йорку

сові, п-ні О. Адамек, голова Будівельного Комітету.

Діяльність Окр. Ради:

а) Організаційна: Округа начислює тепер 12 Відділів. Із того у Воррені й Флінті, Миш., створено нові у звітному часі, з пор. числом 80 і 94. При 81 Відділі у Дітроїті створився молодечий Під-відділ. На сході міста планується ще один новий Відділ.

б) Культ.-освітня й імпрезова: Окр. Рада влаштувала ряд імпрез. Це були: писання писанок у Великодньому часі, Вечір Історичних Строїв у виконанні 64 Відділу з Нью Йорку, полученний із виставкою народного мистецтва та Волинський Вечір, проведений 81 Відділом. Гурток Книголюбів продовжує свої сходи.

В Історичному Музею була влаштована виставка на тему „Маланка“, де були показані строї і влаштування хати із східних земель України. Габльотку в Інтернаціональному Інституті змінювано кілька разів.

в) Зв'язки: Референтура співпрацювала з культ.-освітньою при влаштуванні вище згаданих виступів. В Іст. Музею проведено одну, а в Метрополітальній церкві другу Різдвяну програму. Виступали хори — один із церкви у Воррені, а другий хлоп'ячий із церкви св. Івана Хрестителя. Демонстровано писання писанок у Фордсон Гайскулі і Монт Клеменс, де до бібліотеки зложено Історію України й Українське Мистецтво. У звітному часі зроблено 40 показів писання писанок. На Базарі Інт. Інституту влаштовано стенд, на якому продавано вишивки, квіти, кераміку й печиво.

г) Пресова: У звітному році вийшло 4 числа Бюлетеня. Там подавано вісті з праці Окр. Ради та всіх Відділів. Його висилали через Централю до всіх Окружних Рад СУА. Окрім того вислано два дописи до „Вільного Слова“.

е) Будівельний Фонд у тому році значно збільшився. Планується закуп площі у Воррені, де міг би постати Дім СУА. Стан каси в день З'їзду вносить 12,266.15 дол.

Після дискусії З'їзд уділив абсолюторію уступаючій Управі, а присутня подякувала їй за виконану працю.

Нова Управа: п-ні С. Дуб, голова, пп. Я. Сена, А. Перецька і О. Янчишин, заступниці, п-ні О. Покула, прот. секретарка, п-ні І. Грушкевич, кор. секретарка, п-ні В. Гординська, фін. се-

кретарка, п-ні Завінська, скарбничка. Референтками стали — п-ні Л. Колодчин організаційною, пп. Р. Когут і І. Кульчицька культ.-освітніми, пп. О. Климишин, Р. Дигдало, І. Джуль виховними, п-ні Л. Секс зв'язків, пп. О. Омеїнська й О. Папіш сусп. опіки, п-ні Д. Бойчук пресовою.

Контр. Комісія: пп. О. Ткачук, С. Галишин і К. Хом'як.

Будівельний Фонд: п-ні А. Вокер, голова, пп. П. Будзол, Ф. Сіділо, О. Адамек, Л. Галяженко, У. Мазяк, А. Байко.

Дискусія спинилась над можливістю купна площі під Дім СУА. Обговорено докладно всі можливості, щоб для Окружної Ради й усіх Відділів СУА було вигідно. В Домі має бути приміщена Музейна Збірка і захист для старших жінок.

Збори закрила нововибрана голова, дякуючи за довір'я. Потім 23 Відділ СУА угостив усіх присутніх смачною вечерою.

Катерина Хом'як, предсідниця
О. Янчишин, секретарка

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Подружні ювілеї 3 Відділу СУА

Дня 25. квітня 1967 р. святкували 50-ліття подружжя наша довголітня касієрка п-ні Марія Харамбура з чоловіком Андрієм. Дня 23. вересня 1967 р. обходили 50-ліття п-во Варвара і Данило Глуховські, а 10. лютого 1968 р. п-во Текля і Петро Дякович. П-во Дяковичі зложили 20 дол. на журнал Н. Ж. Щира дяка за те!

Марія Герасимчук

АКРОН, ОГАЙО

Річні збори 7 Відділу СУА

Дата: 3. грудня 1967 р.

Збори відкрила голова п-ні Уляна Білецька молитвою.

Президія: п-ні Розалія Сироїд, голова, п-ні Анна Воляник, секретарка.

Протокол із попередніх річних зборів відчитала п-і Сальвіна Іваницька.

Звіти Управи зложили — п-ні У. Білецька, голова, п-ні С. Іваницька, секретарка, п-ні Степанія Фенканин, скарбничка, і референтки — п-ні П. Когут культ.-освітня, пп. Софія Куцик і Анна Малий сусп. опіки.

Діяльність Відділу:

а) Організаційна: Відділ нараховує 45 членок. Відбуто 9 ширших сходинок і 5 засідань Управи.

б) Культ.-освітня й імпрезова: Дня 5. лютого влаштовано товариську зустріч членок із родинами, 5. березня Свято Жінки-Героїні, з такою програмою: у церкві о. Тарас Дурбак відправив панахиду, а 20 членок СУА тримали свічки за душі померлих жінок-героїнь. У церковній залі п-ні У. Білецька закликала присутніх до 5-хвилинної мовчанки і зворушливою промовою відкрила пропам'ятний вечір. П-ні Анна Воляник відчитала доповідь, а потім присутні відспівали гімн СУА. Дня 24. вересня Відділ улаштував забаву для дітей. У днях 9. і 10. грудня відбувся заходами Відділу український базар, що пройшов дуже успішно. Для підготовки Базару вибрано окремий Комітет, з яким усі членки співпрацювали.

в) Сусп. опіка: Референтки відвідували хворих, висилали квіти і картки.

г) Зв'язки: Відділ належить до Федерації Жіночих Клубів. Представниці Відділу брали участь у делегації до садника м. Акрону дня 20. січня.

г) Фінансова: Відділ мав 738.48 дол. приходу, а 780.59 дол. розходу.

Контр. Комісія: Пп. Софія Гошко й Анастасія Микитин ствердили, що книги Відділу є в доброму порядку і поставили внесок на уділення абсолюторії.

Нова Управа: п-ні Уляна Білецька, п-ні Анна Воляник, містогорова, п-ні Розалія Чецюк, секретарка, п-ні Павлина Когут, заступниця, п-ні Степанія Фенканин, скарбничка, п-ні Анна Курило, заступниця. Референтками стали — п-ні Параскевія Когут культ.-освітньою, пп. Софія Куцик і Анна Малий сусп. опіки, п-ні Антонія Кулик пресовою.

Контр. Комісія: пп. Анастасія Микитин і Софія Гошко.

Збори закінчено молитвою, а перевибрана голова подякувала всім членкам за співпрацю і прохала її на майбутнє.

Антонія Кулик
пресова референтка

МАЯМІ, ФЛОРІДА

15-літній ювілей 17 Відділу СУА

ім. О. Теліги

Дня 26. лютого ц. р. відбувся 15-літній ювілей нашого Відділу в домі Укр.-Амер. Клубу в Маямі. Заля Клубу була виповнена по береги гістьми з різних стейтів Америки й Канади. Всі столи були гарно прикрашені кві-

тами та прибрані добірними стравами. Голова п-ні А. Рій щиро привітала гостей і попросила відзначити однією хвилиною мовчанки пам'ять померлих членок. Після того парох укр. прав. церкви о. Святослав Магальяс провів молитву й виголосив коротку річеву промову.

Тостмайстер п-ні О. Подубинська, імпрезова референтка, провадила далі програму свята. Вона коротко подала звіт із діяльності Відділу за 15 літ. Початки Відділу були трудні. Малий гурток Союзянок працював невпинно, по кількох роках число членок збільшилось, праця потекла ширшим руслом. Скромними приходами з забав та імпрез Відділ покривав розходи та дарував гроші на будову церков і Народнього Дому. Покликано до слова почесну членку СУА п-ні Стефу Грицьку, основницю 1 Відділу СУА в Нью Йорку і його першу голову, та всіх колишніх голов Відділу (за 15 літ), а саме пань: І. Костів, Ю. Маїк, О. Подубинську, Ф. Зиблікевич, Л. Візняк і А. Рій. Кожна з них сказала в кількох словах про свою працю для Відділу і добра громади. Містоголовою Відділу п-ні М. Венгльовська удекорувала їх усіх квіткою орхідеї. Культурно-освітня референтка п-ні Е. Остап'юк у своєму слові звернула увагу на велике значення дошкілля та шкіл українознавства під сучасну пору.

В дальшій частині свята промовляла голова Комітету Українок Канади п-ні М. Дима, згадуючи безпідставні арешти молодих письменників і масову русифікацію шкіл в Україні. Промовляли також покликані до слова представники місцевих організацій, підкреслюючи значення нашого ювілею.

Після промов відбулась мистецька частина свята. Хор Відділу „Веселка“ під умілим проводом відомої співачки п-ні Ольги Павлової виконав ряд народніх пісень. Учні Маруся й Івась Русини відіграли на скрипках і заспівали кілька пісень. З черги відбулась весела сценка „Свахи“, яку підготувала імпрезова референтка п-ні О. Подубинська, а виконавцями були пп. І. Бойчук і С. Семашук. Усіх виконавців програми нагородили присутні оплесками.

Справжнє признання належить членкам за смачний обід та добру обслугу при столах. Усі вони напрацювались, але праця не була даремна.

Це небуденне й під кожним оглядом вдале свято, закінчено національним гимном.

Е. Остап'юк
пресова референтка

БРУКЛИН, Н. Й.

Річні збори 21 Відділу СУА

Дата: 17. грудня 1967 р.

Збори відкрила голова п-ні М. Зазуля молитвою і привітала п-ні Оксану Рак, голову Окр. Ради СУА.

Президія: п-ні Оксана Рак, голова, п-ні Емілія Ройовська, заступниця, п-ні Марія Бартусевич, секретарка.

Звіти Управи зложили — п-ні Марія Зазуля, голова та всі референтки.

Діяльність Відділу:

а) Організаційна: Відділ нараховує 59 членок і відбув 7 ширших сходин.

б) Культ.-освітня й імпрезова: Дня 15. лютого відбулись ширші сходини в честь жінки-героїні, відчитано оповідання Лесі Храпливої „Ластівка“ з життя УПА. Дня 2. липня відбулась автобусова прогулянка в гори до нашої Союзянки п-ні Марії Круг. Там членки гарно провели час. Дня 19. листопада відбулись запуски, на яких промовляв о. парох Вояковський. У Різдвяному часі членки ходили з колядою і заколядували 182 дол., які передано на школу при парохії Св. Духа. Відділ спонзорував виставу Володимира Куліша „Ліс шумить“, яку відіграв драм. гурток СУМА під керівництвом п-ні Алли Косовської.

в) Сусп. опіка: Референтки відвідували хворих і немічних, а деяким допомагали працею. Відділ пожертвував на сиротинець 10 дол., на Фонд Мати й Дитина 10 дол., на Червоний Хрест 10 дол., на ЗУАДК 10 дол., на УККА 25 дол., на видання життєпису Лесі Українки 10 дол.

Контр. Комісія: Іменем її голова поставила внесок на уділення абсолюторії, що збори одногосно ухвалили.

Нова Управа: п-ні Марія Зазуля, голова, п-ні Марія Стефанишин, заступниця, п-ні Віра Кука, рек. секретарка, п-ні Ярослава Зарицька, скарбничка, п-ні Марія Неділко, фін. секретарка. Ререферентками стали — пп. Віра Кука і Катерина Лебідь сусп. опіки, п-ні Марія Стефанишин пресовою.

Контр. Комісія: пп. Марія Пачковська, Лілі Скібін, Анна Заплітна.

У своєму слові п-ні Оксана Рак, голова Окр. Ради СУА, висловила признання Відділові за працю і закликала

членок, щоб кожна старалась приєднати нову членку в цьому році.

Збори закінчено молитвою. Потім відбулося прийняття, що його приготували членки. На закінчення відспівано кілька колядок і зібрано 38 дол. до каси Відділу.

Марія Стефанишин
пресова референтка

ДИТРОЙТ, МИШ.

Свят-Вечір 23 Відділу СУА

Дня 7. січня ц. р. в залі Укр. Нар. Дому, свято відкрила голова п-ні Марія Ясінська, з'ясувавши ціль цього традиційного вечора. Слідувала сценка „Свят-Вечір на рідній землі“. У ній виступали Андрій Повшок (батько), Софія Гудзинська (мати), Оля Денисюк, Віра Чучман і Юрій Піншовський (діти), група колядників-хлопчиків, учнів Рідної Школи, та група колядниць, членок Відділу. Декорацію сцени у формі української хати виконали п-ні Марія Честух із чоловіком Семеном.

Прийшла черга на святочні деклямації. П-ні Марія Честух, членка нашого Відділу, виголосила „Коляду“ Богдана Лепкого під гомін коляди „Тиха ніч“, Віра Чучман, 9-літня учениця, „Молитву за Україну“. Далше о. монс. Бохневич провів молитву й членки спожили смачну вечерю. По вечері промовляли Всч. Отці — о. Бохневич, о. Трешневський та о. Яр-мак. Всі вони з признанням висловились про те, що 23 Відділ СУА зберігає традицію й започаткували співання колядок, щоб у такий спосіб об'єднатись із рідними в Краю. П-ні голова подякувала Отцям та Комітетові Підприємств із п-ні Павлиною Боднар на чолі, як і виконавцям програми. На заклик о. Бохневича присутні зложили 76 дол. на Укр. Семінарію в Стемфорді. Вечір проминув на співанні колядок.

Анастасія Королишин
пресова референтка

ПОТАКЕТ, Р. АЙ.

Із діяльності 25 Відділу СУА ім. княгині Ольги

Організаційна: Відділ нараховує 23 членки, у звітвому часі приєднано 9 нових членок і 2 передплатниці журналу. Відбуто 6 ширших сходин та одне засідання Управи. Відділ відвідала голова Централі п-ні С. Пушкар

і відбула спільні сходи з членством. Відділ вислав як представницю на Жіночу Сесію СКВУ п-ні Ірину Ключас.

Культ.-освітня й імпрезова: Дня 17. березня 1967 р. переведено показ писання писанок. Вступне слово про писанку відчитала п-ні І. Ключас. За показ належить шира подяка п-ні М. Калеській. Дня 9. квітня влаштовано Шевченківське свято, що вже було зрефероване в нашому журналі. Дня 6. травня відбулася з повним успіхом Весняна Забава. Дня 12. травня відвідини голови Централі п-ні Стефанії Пушкар. Голова оглянула школу українознавства й Дитячу Світличку, а на спільних сходинах обговорила ряд актуальних справ. Зустріч закінчено скромним бенкетом. Дня 14. травня відбулося Свято Матері, що вже було обговорене в нашому журналі. Дня 7. жовтня відбулась Осіння Забава. Дня 5. листопада влаштовано Листопадове Свято, присвячене 50-літтю Державности і 25-літтю УПА. В Святі взяли участь наші молоді таланти, діти Союзняк та октет Союзняк. На Жіночій Сесії СКВУ передано Музеєві Нар. Творчости в Нью Йорку цінний дарунок, а саме — різьблені та інкрустовані шахи з такою ж шахівницею. Цей подарунок Відділ замовив для Музею в Косові. Дня 14. грудня відбувся Різдвяний Базар із повним моральним і матеріальним успіхом. Того ж дня відбулася Свят-Миколаївська сценка у виконанні дітей із школи українознавства та роздача подарунків дітям. Дня 13. січня 1968 р. влаштовано традиційний Маланчин Вечір.

Виховна: Відділ веде школу українознавства і Дитячу Світличку. Навчання у школі веде п-ні Ю. Флис, а в Світличці п-ні Т. Кузьма. Навчання релігії переводить парох о. Іван Мак. С. С.

ДІТРОЙТ, МИШ.

Річні збори 26 Відділу СУА ім. О. Басараб

Дата: 5. листопада 1967 р.

Президія п-ні А. Ганиш, голова, п-ні Є. Мадич, секретарка.

Звіти Управи зложили — голова, секретарка та референтки — культ.-освітня, сусп. опіки й фінансова.

Діяльність Відділу:

а) Організаційна: Відділ начислює 82 членки, у тому 4 нових. Відділ є членом УККА та Т-ва „Рідна Школа“.

б) Культ.-освітня й імпрезова: Відділ улаштував парохіальну Просфору, Свят-Вечір, ушанував пам'ять своєї патронки святочними сходинами, два рази влаштував бінго з льотерією.

в) Господарська: Відділ улаштував двічі продаж печива, провадив кухню на пікніку Братства св. Михаїла та причинився до пікніку Окр. Ради СУА, влаштування показу українських нар. строїв та українського обіду для чужинців.

г) Фінансова: Відділ мав 1,771 дол. приходу, а 1,780 дол. розходу. Відділ пожертвував на Укр. Вищу Школу 650 дол., на стипендію за визначні осяги з української мови 100 дол., на каплицю СУМА 50 дол., на ЗУАДК 25 дол., на УККА 25 дол., на укр. катол. радіогодину 75 дол., на Дім СУА в Дітройті 50 дол.

Нова Управа: п-ні Анна Байко, голова, п-ні К. Кобаса, заступниця, п-ні Є. Мадич, секретарка, п-ні І. Решетилевич, заступниця, п-ні Е. Вітишин, фін. секретарка, п-і С. Колодій, скарбничка. Референтками стали — пп. М. Воскрес і М. Масловська організаційними, п-ні М. Липецька культ.-освітньою, пп. Л. Баско і М. Кавецька сусп. опіки, пп. М. Дидів і Р. Сливка господарськими. Пп. К. Колодій, А. Лужецька і І. Решетилевич — представниці до Будівельного Фонду, пп. М. Бережанська і Ю. Прибила — делегатки до Окр. Ради.

Контр. Комісія пп. Є. Українець, А. Вороновська і Ю. Прибила.

Збори закрила голова п-ні Байко, дякуючи за довір'я. **Присутня**

БОФАЛО, Н. Й.

Ще один ювілей

По всіх ювілеях — золотих і срібних, із важливими історичними датами, оце відсвяткували ми і наш скромний ювілей — 35-ліття 49 Відділу СУА в Бофало. Початок історії нашого 49 Відділу СУА був задокументований аж у Рідному Краю, а саме в ч. 11 „Жіночої Долі“ з датою 1. червня 1933 р. У тому то числі поміщений був допис із Бофало про відкриття 49 Відділу СУА. Ініціаторкою й організаторкою була п-ні Анна Качор. Перші Загальні Збори відбулись дня 5. березня 1933 р., в залі православної церкви. Було присутніх 43 членки. До Управи ввійшли пп.: Мирослава Мосійчук, голова, Марія Бурштинська містогорова, Марія Кіналь, рек. секретарка, Анна Град, фін. секретарка, Со-

фія Гут, касієрка, Анна Качор, орг. референтка, Юлія Кузіна і Марія Баран — Контр. Комісія.

В дні 2. квітня влаштовано свято з концертом. І тоді то, на тому святі, вперше відспівано гимн СУА, що починається словами:

Гей, сестри! Вгору очі і духа піднесім,
Стрічати крашу долю ми разом всі
ідім!

Вже сходить ясне сонце для України
дочок,

Нас кличе всіх до праці — Союз
Українок!

Мало хто знає, що цей гимн постав у Бофало та що слова написав о. Мосійчук, священник укр. православної церкви, а музику скомпонував удвох — автор із композитором М. Гайворонським.

Та п-ство Мосійчуки скоро виїхали з Бофало і тоді вибрано головою п-ні Анну Качор, що повинна обов'язки голови впродовж кількох років. Опісля очолювали наш Відділ такі пані: Марія Хоптяк, Анна Боднар, Анна Снайчук, Марія Калимон, Анна Макух, Оксана Салдит, Люба Тимчук, Емілія Стасюк, Ірина Дорошак. Майже всі вони головували і по кілька років підряд.

35 років — це ж чималий шмат часу та й чимало чого зроблено за той час на громадській і харитативній ділянках. Союзянки радо співішили з допомогою нашим залишенням в Європі. Виголошено теж чимало рефератів на різні теми.

Отож, щоб належно вшанувати членок-основниць нашого 49 Відділу СУА та привітати їх із 35-літтям, Управа рішила влаштувати свято. В церковній галі, при столах, удекорованих квітами, зайняли місця Союзянки та гості, а вони — членки-основниці — при почесному столі. Ждали на когось, а саме на п-ні Марусю Бек, яка приїхала аж із далекого Дітройту, щоб своєю привітністю вшанувати наше свято. Ось і надійшла шановна Гостя в товаристві голови 49 Відділу, п-ні Ірини Дорошак та голови Окр. Ради, п-ні Марії Когутяк. Привітні привітали їх рясними оплесками. П-ні І. Дорошак, відкриваючи свято, вітала гостей, а зокрема членок-основниць. Привітала теж і членок новозаснованого молодечого Відділу СУА, якого головою є п-ні Тамара Бульба.

Святом проводила п-і Ірина Лаврівська. Проводила вміло й дотепно, як

завжди. Оповідала поважні та веселі історії про Союзянок, як то вони дбайливо турбувались новоприбулими.

П-ні М. Когутяк, голова Окр. Ради, вітала 49 Відділ США із 35-літтям, а молодечий Відділ із його оснуванням. Слідували й інші привіти, а між ними лист однієї з голов п-ні Л. Тимчук, яка прислала даток 10 дол. на потреби Відділу.

Жіночий хор „Бурлачок“ відспівав декілька пісень. Хористки не тільки гарно співали, але й гарно виглядали у своїх яasnих стилевих сукнях. Диригент хору п. Юрій Лаврівський.

Та найбільшою атракцією свята була промова п-ні Марусі Бек, виголошена прекрасною українською мовою, без одного зайвого слова. П-ні Маруся говорила про те, як то українські жінки, олинившись серед чужого їм середовища, забажали створити собі своє рідне. Тож із довір'ям горнулися до української жіночої організації, якою був США. Згадувала про перший Жіночий З'їзд в Америці, на якому зустрілась із п-ні Анною Качор із Бофало. На залі було тихо, хоч мак сій — усіх нас заворожила п-ні Маруся своїм словом.

Численні українські та американські організації в Дітройті пригортаються, щоб урочисто вісвяткувати уродини п-ні Марусі Бек. Тож і я — в імені обох наших Відділів США — 49 і новоствореного молодечого — бажаю Достойній Іменинниці, згідно із давнім українським звичаєм — „шастя, здоров'я та многих літ!“.

Марія Остромира

ВІЛМІНГТОН, ДЕЛ.

Свято Державности 54 Відділу США

Великою імпрезою з ширшим розмахом було Свято Самостійности, що відбулося 28. січня ц. р. Промовцем англ. мовою був д-р Ярослав Білінський, професор політ. наук в університеті Делавар. Українською мовою промовляла п-ні Осипа Грабовенська, секретарка Гол. Управи США, довголітня приятелька нашого Відділу. Симфонічна оркестра і хор УМІ під диригентурою проф. Юрія Оранського виконали — Увертюру до опери „Тарас Бульба“, муз. Лисенка, „Плач Ярославни“, муз. Лисенка (Надія Оранська, сопрано), Кантата „Слава Мазепі“, муз. Фоменка, у виконанні квартету Н. Оранська, А. Мірчук, О.

Із ювілею 49 Відділу США в Бофало:

Управа Відділу вітає головного промовця Марусю Бек, радну м. Дітройту
From the 35th anniversary of UNWLA Branch in Buffalo, N. Y.:
 Board members are greeting the main speaker Miss Mary Beck

Гайдучок, І. Бульба. Ці музичні точки приємно вражали великою в них участю молоді, яку проф. Оранський зумів притягнути й захопити.

У місцевій пресі появились два відгуки на академію. В одному, дуже прихильному, обговорено довше промову д-ра Білінського, що в короткій, дуже річевій формі подав найважливіше про 22. січня. Другий критик уважав, що промови на концерті є зайві. Коментував прихильно музичні точки та диригентуру проф. Оранського. Подобалося йому ніжне сопрано п-ні Наді Оранської у „Плачі Ярославни“. Але зауважив, що назва Музичний Інститут за претенсійна для цієї оркестри. Отже і так, і ні. В кожному разі не проминули нашого свята мовчанкою.

Напрацювались ми досить коло підготовки цього свята. Хтось скаже, що це не штука, коли програма була готова! Але щоб усе пройшло гладко, щоб був відповідний розголос, щоб запросити, кого слід, щоб зрушити нашу заспану громаду і заповнити залю людьми — немало було крутанни, біганини й писанини. Але все добре, що добре кінчиться!

Лідія Гарванко
 пресова референтка

НЮ БРАНСВИК, Н. ДЖ.

Річні збори 65 Відділу США

Дата: 3. грудня 1967 р.

Збори відкрила молитвою голова п-ні Дарія Оріховська.

Президія: п-ні Ганна Ратич, голова, п-ні Ірина Левицька, голова Окр. Ради, і п-ні Франя Стек, орг. реф. Окр. Ради, члени та п-ні д-р Ярослава Грабович, секретарка.

Звіти зложили всі членки Управи.

Діяльність Відділу:

а) Організаційна: Відділ існує від 1955 р. і начисляє 34 членки. Відбув 5 ширших сходин і 1 засідання Управи.

б) Культурно-освітня й імпрезова: Відділ улаштував доповідь д-ра Івана Головінського про психологію дитини, що викликав довшу оживлену дискусію. В березні відзначено пам'ять наших Жінок-Героїнь на ширших сходинах. У травні відбулась забава з танками.

в) Виховна: Відділ має бібліотеку, з якої користають учні школи українства під наглядом учителів, а також іласт і СУМА.

г) Нар. мистецтво: Відділ улаштував три покази писання писанок, що їх провела п-ні Ошудляк. Один в

ІВКА у Нью-Бронсвіку, другий у Ва-чонг Гайскулі, а третій, отриманий із виставкою нар. мистецтва в ІВКА у Плейнфілді. Допоміг теж студентам місцевого університету в улаштуванні мистецької виставки.

г) Сусп. опіка: Вислано пачку з одягом до Інституту св. Ольги в Бразилії. Відвідано з дарунками три хворі членки. Відділ допомагає бабусі в Німеччині й студентці в Європі через Стип. Фонд ім. Олени Гординської.

д) Господарська: В школі для дорослих у Воррені відбувся показ українського куховарення заходами пп. Кузів, Хомут і Колтовської, на якому розпродано також українські куховарські книжки англ. мовою.

е) Пресова: Референтка зв'язків п-ні Кузів подала звіт про працю Відділу англ. мовою до Нашого Життя. Відділ пожертвував 20 дол. на пресовий фонд СУА.

Нова Управа: п-ні Кеті Кузів, голова, п-ні Дарія Оріховська, заступниця, п-ні Ярослава Букачевська, секретарка, д-р Іванна Ратич, касієрка. Референтками стали — п-ні Віра Ровенко організаційною, п-ні Олександра Ощудляк культ.-освітньою, п-ні Головінська виховною, пп. Гатала й Хомут сусп. опіки, п-ні д-р Ярослава Грабович пресовою, п-ні Колтовська господарською.

Контр. Комісія: пп. Софія Котис, Ганна Ратич і Євгенія Цісик.

Софія Котис
за прес. референтку

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.

Річні збори 67 Відділу СУА
ім. кн. Ольги

Дата: 28. січня 1968 р.

Збори відкрила голова п-ні О. Грицай молитвою та привітала голову Окр. Ради п-ні І. Левицьку. Після відчитала вірш Т. Грицай з нагоди 25-ліття УПА та однохвилинною мовчанкою попросила шанувати пам'ять полеглих героїв-героїнь УПА.

Президія зборів: п-ні І. Левицька, голова і п-ні Ф. Стек, секретарка.

Протокол останніх загальних зборів прочитала секретарка п-ні Ф. Стек.

Звіти зложили: голова п-ні О. Грицай, секретарка п-ні Ф. Стек, касієрка п-ні Г. Степась, та референтки — сусп. опіки п-ні Гелета й господарська п-ні Де Олівера.

Діяльність Відділу:

а) Організаційна: Відділ начислює

19 членок, з того 3 передплачує Наше Життя. Під час ділового року відбулося 6 місячних сходів, одна членка бл. п. Марія Стек відійшла у вічність. Відділ вислав 3 делегатки на Жіночу Сесію СКВУ. Подарував один уділ (шер), щоб стати фундатором Дому СУА.

б) Культ.-освітня й імпрезова: Відділ улаштував дві імпрези, а саме т. зв. „Китайську лотерію“ та Новорічну Зустріч. Співпрацював із другими світськими та церковними організаціями. Відділ зложив 25 дол. на закуп книжок для укр. школи.

в) Сусп. опіки: Референтка відвідувала хворих членок, приносила їм подарунок від Відділу та вислала картки з побажаннями скорого видужання. Опікувалася бабусею в Німеччині та пекла щомісяця хліб на влаштування кляси в укр. парохіяльній школі.

г) Господарські референтки підготували смачні страви на імпрези.

Контр. Комісія: Її голова п-ні Єва Прус поставила внесок на уділення абсолюторії, що його прийнято одностайно.

Управа на 1968 рік залишилася та сама, а саме: голова п-ні О. Грицай, місто голова п-ні Баралецька, секретарка п-ні Ф. Стек, касієрка п-ні Г. Степась. Референтками стали — п-ні А. Ковалюк організаційною, п-ні М. Гелета сусп. опіки, пп. Е. Космина та М. Де Олівера господарськими.

Контр. Комісія: п-ні Е. Прус, голова, пп. Сиктор і Савка, члени.

Анна Грицай, голова
Ф. Стек, секретарка

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.

Річні збори 71 Відділу СУА

Дата: 4. лютого 1968 р.

Збори відкрила голова п-ні Галина Білик, яка привітала представниць з Окр. Ради пп. О. Рак і п. Варку Бачинську.

Президія зборів: п-ні О. Рак, голова, п-ні Варка Бачинська, заступниця, п-ні Н. Кух, секретарка.

Звіти Управи зложили: п-ні Г. Білик, голова, п-ні І. Качмарська, секретарка, п-ні А. Княжинська, касієрка.

Діяльність Відділу:

а) Організаційна: Відділ відбував правильно ширші сходи раз у місяць. Співпрацював із місцевим Відділом УККА та йшов із допомогою в їхніх імпрезах. Також співпрацював

із молодечими організаціями Пласт і СУМА. Відділ вислав делегатку на Жіночу Сесію СКВУ п-ні Н. Кух, та делегатку на СКВУ п-ні А. Княжинську.

б) Культ.-освітня й імпрезова: Під час ширших сходів були відчитувані реферати: у травні „Жінка в Америці“, а в жовтні „Роля батьків у вихованні дітей“. Дня 4. листопада відбулись „Осінні Вечерниці“, що є найкращою товариською імпрезою на терені Джерзі Сіті. Королевою вечерниць вибрано п-ні Л. Ладанай, яка одержала найбільшу кількість цвітів, що рішило про її вибір.

Контр. Комісія: п-ні Д. Ярименко й п-ні Кравчук ствердили, що книги Відділу є в найкращому порядку і поставили внесок на уділення абсолюторії, що збори одностайно ухвалили.

Нова Управа: п-ні Н. Кух, голова, п-ні К. Коць, заступниця й організаційна референтка, п-ні І. Качмарська, секретарка, п-ні А. Княжинська, касієрка. Референтками стали — п-ні М. Сіра культ.-освітньою, п-ні С. Цьолко імпрезовою, п-ні О. Вітер суспільної опіки, пп. Л. Демченко й А. Кара господарськими.

Контр. Комісія: пп. Д. Ярименко і Г. Білик.

Плян на майбутнє: Відсвяткувати 10-літній ювілей заснування Відділу СУА в Джерзі Сіті та влаштувати Осінні Вечерниці, як також Великодній Базар.

Збори відкрила новообрана голова, дякуючи членкам за довір'я, й прохаючи співпраці в майбутньому.

М. С.

БРІДЖПОРТ, КОНН.

Річні збори 73 Відділу СУА
ім. Лесі Українки

Дата: 10. грудня 1967 р.

Збори відкрила молитвою п-ні М. Чубата, голова, і привітала голову Централі п-ні Стефанію Пушкар.

Президія: п-ні Михайлина Шиманська, голова, п-ні Ірина Федоронько, секретарка.

Протокол із попередніх зборів відчитала п-ні Ольга Сусла.

Звіти Управи зложили — п-ні Мирослава Чубата, голова, п-ні Ірина Федоронько, секретарка, п-ні Дарія Стахів, касієрка і референтки — п-ні Анна Чернявська організаційною, п-ні Ольга Сусла культ.-освітньою, п-ні Оль- (Докінчення на обгортці)

Тамара Михайлівна По землі Місіонес

3

Багатьом з присутніх „хлопців“ сизина побілила чуба, або блищала проти ліхтарні лисина і не дуже їм хотілося турбувати свої „молодечі“ кості, але ще менше було бажання лишатися посеред ночі, дорожнього болота й дощу.

Їхала з нами група студентів з провінції Corrientes, які по закінченні студій вирушили на радощах в екскурсійну подорж до водоспадів. Їх молодечий ентузіазм та бажання бачити подорожню авантуру в гумористичному світлі став прикладом для інших. Помалу всі чоловіки взялися до роботи.

Кастелійський культ лицарства супроти жінок є традиційним серед народів Латинської Америки, завдяки чому ми — жінки залишилися сидіти. Кожний автобус, що робить свої рейди просторами Місіонесу, обов'язково мусить мати серед свого інвентаря кілька грубих ютових віжок. Подорожні поділилися на дві групи, одна маневрувала спереду, прив'язавши один кінець таких віжок до автобуса, а друга — тримаючи другий кінець у руках, — позаду. Їх робота полягала в тому, щоб утримати автобус рівно і унеможливити його небезпечні ковзання на боки.

Назовні темінь була абсолютна, лише поодинокими кишенюковими ліхтариками освітлювали дорогу. Заглядаючи через каламутну шибку вікна, я бачила обмоклих людей, у болоті, що чавкало та булькало, вилітаючи вихором з-під коліс. Вони бігали то в один, то в другий бік, то держали, то тягли, нагадуючи собою сюрреалістичні постаті, вихоплені з ночі пензлем ліхтарки. Але їм було чогось дуже весело, сміх та дотепи доносилися знадвору і перемагав молодечий дух корентійських студентів. Задні запасні дверцята залишилися відчинені і коли щастило виїхати на гору, не зупиняючи автобуса, швидко всі вскакували один за одним до середини й сідали спочивати, весело поблискуючи очима, що сміючись кидали виклик примхливій погоді, — тим часом, як вправний шофер зводив машину по небезпечно — ковзкій дорозі, керуючися майже виключно своїм інстинктом. В долині muchachos знову сходили та бралися до своєї роботи. За короткий час в автобусі утворилося густого багна не менше, як надворі. Все перемокло та липло.

Так тривало десь далеко за північ. Потім дощ дещо стих і ми певно виїхали на якусь трохи краю частину дороги. Muchachos могли тепер відпочати. Стало тихо та парко. Всі спали, хто де зміг прихилитися аж до світанку, а вдосвіта, закликаючи до роботи, знову пролунав гучний голос шофера. Враз всі прокинулись.

— Яке гарне пробудження! — зауважує один.

— Добрий ранок без пригод, — добавляє другий своїм незвичним для нас, а тому і кумедним корентійським акцентом.

Відразу запанувала ділова атмосфера. Тепер вже довелося й нам жінкам допомагати. Сидіти було дуже небезпечно, горби та долини стали стрімкішими і треба було більше помічників. На нашій шляху, то вантажні авта, наладовані помаранчами, то машини — колесами догори. — Все безнадійно позагрузло в болоті, а їх власники порозходились десь по найближчих придорожніх кав'ярнях, з наміром перебути кілька днів, аж поки підсохне, хоч не раз це вичікування буває занадто довге.

На наше щастя дощ у скорім часі вщух, а небо прояснилося, як вже сонце піднялося досить високо. Скупана земля парувала і дорога підсихала скоро, так, що вже можна було їхати більш-менш нормально. День заповідався чудовий. Тепер дещо можна було спостерігати через віконце. Кинувши оком по широким просторах, вкритих травами, бачили ми з обох боків дороги розкидані різнокольорові чотирикутники — це плантації кавунів та динь, тютюну, рижу, кукурудзи та мандіюки. Часом переїздили невеличкі міста та поселення, пізніше вже зустрічалися лиш поодинокі ферми та плантації тун, — це велике розлоге дерево, плід якого нагадує собою волоського горіха. З нього добувається олія, дуже цінна в індустрії. Що ближче до Ignazu, то частіше зустрічалися на недбало оброблених ділянках землі дерев'яні chosas тубільних індіанців. На березі якоїсь річки — циганський табір. Кілька коней пасеться осторонь, а решта — авта.

— Змоторизовані цигани — зауважує хтось вголос.

Нарешті в'їхали в так званий Національний Парк Ignazu, що є пильнований урядом. Тепер вже асфальтова дорога пішла поміж двома стінами непрохідних лісів, а буйна рослинність щільно до неї підступала, ніби хочаби її звідси випхати, а вона, як гнучка пружина, випиналася то вгору, то вниз і бігла собі далі. З високих струнких пальм звисали рясні ліяни, — первісна, непрониклива хаща. Якись чудові, дивовижні листя незнайомої мені досі квітки, тримаються на верховіттях мертвого дерева: краса, породжена тлінням..., а нижче опанувала простір у здичавілім безладді зелена папороть.

— Тут навіть пуми іноді виходять на дорогу, — каже о. Ковалик.

Коли нарешті шофер оголосив останню зупинку, виявилось, що замість 12-годинної подорожі ми відбули повну 20-годинну Одісею.

Зійшли, — оглядаємось. Маленьке містечко, будинки звичайні, almancen, bar, зубожілий готель. Але ж водоспад? Нам оповідали, що його чути за кілька кілометрів. Тож беремо таксівку (певно єдину в цьому місті) і їдемо прямо таки до водоспадів. За яких пів години десь здалека чути своєрідний гул. Він шораз ставав виразніший і могутніший. Цікавість

та нетерпіння спонукувало розглядатися на всі боки, але — ніде нічого схожого на водоспад.

Сходимо коло готелю. Довкола порожньо й безлюдно. Будинок замкнений, ще, мовляв, не сезон. Йдемо стежкою далі попри білі кольони, що підпирають галерію готелю. Стежка провадить нас до малого ресторану у вигляді великої, відкритої шопи, дуже зграбно збудованої з бамбукових прутів. Чудова своєю прохолодою в цій кліматі солом'яна стріха, тримається на поодиноких стовпах. Під нею рядами великі масивні столи. Довкола готелю той самий ліс, ті самі буйні папороті. Великі фіялково-блакитні бразилійські метелики, мерехтять над кушами, поблискуючи своїми парамутровими крильцями. Трохи вгамувавши голод та спрагу, йдемо шукати водоспаду. Переходимо хитким, непевним місточком майже поруч першого водоспаду, що зветься "dos pinas" (дві дівчини). Трохи розчаровано дивимося на ці однакові між собою, як сестри, два струми води.

Далі знов скелі стають на дорозі, а вузька стежка веде в щілину поміж ними. Тут похмуро і мокро, десь по каміннях пробивається та журкоче вода, пахне прілим листям. Опісля — доріжка круто звертає вбік. Відразу відкрився простір, сонце осяяло загальну панораму водоспадів. Мимохіть примружую очі. Говорити трудно та й зовсім непотрібно. Годі згадати чи віднайти потрібне слово...

Це — як симфонія природи, симфонія торжества дикої водної стихії, це симфонія Ignazu, що веселою кольорів разить очі і звуковим шалом оглушує, вповнюючи цілу мою істоту... Широке, майже кільометрове віяло незчисленних водних каскадів — понад п'ятдесят метрів висоти. Віяло поділене гострими кістками скель, на яких Божою силою тримаються зелені куші. Падаюча вода б'ється об скелясте підложжя ріки, взлітає догори і, розвіваючи білою гривовою піни, несеться і клекоче далі. Повітря насичене водяним порохом, збитим цим виром. Легкий вітерець жене його на мене і вскорі я й мої товариші подорожі — наскрізь промокли. Але стежка веде далі в долину, вздовж стрімкої скелястої стіни, звідки погрозово нависає похмуре каміння, і ми слухняно слідуємо за її бігом. На стежці несподівано зустрічаємо двох тубільців — підлітків. Задихані й знеможені, але щасливі, вони несли на коромислі велику, до одного метра довгу рибу — dorado. Ми так і не дізналися, чи то вони її піймали, чи потім Ignazu, скинув її водою з висоти.

Робимо кілька знімок, але водяний пил розсіває світло і, як я потім довідалась, з тої причини зіпсовано багато наших світлин. Сідаємо відпочивати на скелистій причілку над кручею. З лівого боку від нас, по другий бік річки — це вже Бразилія. Береги також високі, порослі. Стрімка стежка, яку з аргентинського боку можна добре розглянути, біжить нагору, де збудований чудовий готель для туристів. З правого боку — водоспад. Річка Ignazu народжується в Бразилії і її землями котить свої води, щоб потім віддати їх до Alta Parana. Горішню Ignazu ми не можемо добре розглянути, вона пливе десь там високо вгорі, її широчезне плесо ллється поміж тропічними поростями, злегка ни-

ми похитуючи, аж до краю, де раптово падає в скелясте провалля.

Над водяною лавою кружляє табунець пташок — Martin pescador (Мартин — риболов). Зненацька стрімким летом вони кидаються, ніби падають, на воду й виловлюють дрібну рибку. Далі перед нами, серед річки, острів Сан Мартін. До нього доїздять човном, що йде по товстій линві, протягненій понад водою. З острова видно "Garganto de diablo" — найбільш імпозантну частину водоспаду, що створює шалені водокрути. Ніщо не повертається з них. Розповідають багато романтичних легенд із фатальним епілогом в цім водокруті „чортової горлянки”.

Так зачаровані сиділи ми до сутінок, коли до грізного монотону водоспаду комар приєднав свій тонкий дзвін. Це повернуло нас до дійсності.

— Пані, ви промокли, можете перестудитися, а перед нами ще кілька концертів, — мабуть будемо рушати.

Після вечері постали нові труднощі з відпочинком. Готель ще не був замешканий, а в ресторані не було вільних кімнат. Я особисто воліла просидіти за каєю цих кілька годин до світанку: ще б при місяці поглянути на красу водоспадів, та завваги отця Ковалика про 12-годинну зворотну подорож були реальні і переконливі.

Віднайшовши доглядача готелю та перевівши з ним дипломатичну розмову, нам пощастило винайняти дві кімнати. Хоч був готель новий, але на всьому було тавро занедбання. Та, стомлена дорогою, я була рада й цій, заплетеній павутинням та порохом, кімнаті. Примостившись на голім матраці та накрившись власним светером, я заснула. Доглядач нас підняв о четвертій годині ранку. Густих білий туман виповнив все навкруги. Десь зблизька доносився гомін людських голосів, але на крок нічого не можна було розглядіти.

— Оце були б вам мотузяні гамаки, — кажу я до своїх, пригадуючи, що вони вчора годилися з пропозицією господаря ресторану заночувати на вільнім повітрі.

В скорім часі почувся сигнал, а опісля по нім підійшов і сам автобус, прорізуючи потужним світлом ранковий туман.

— До Посадас, — сказав п. отець до шофера. Розпочалась зворотна подорож.

Парагвай

Сьогодні маємо концерт у Парагваї. По обіді всі учасники зібралися в порті Посадас, чекаючи на перевіз через широку та каламутну Парану до міста Енкарнаسیون. Учасників було багато, — молоді та веселі учасники хору при українській католицькій парафії в Апостолес, хор учнів семінару Св. Йосафата, танцюристи... Крім нас у порті снувалось багато людей, головню, впорядковували свої великі з білої лози кошики парагвайські жінки, що приїздить на аргентинський бік торгувати городиною. Для нашої групи була винайнята окрема моторова Cancha, і ми спускаємося по широким мурованих сходах до води, та сідаємо до неї. Замешений у нафту власник пораяється біля мотору. Всі чекають.

БРІДЖПОРТ, КОНН.

(Докінчення зі ст. 30)

га Папроцька зв'язків, п-ні Ольга Пендаківська сусп. опіки, п-ні Галя Болонна господарська.

Діяльність Відділу:

а) Організаційна: Відділ відбув 8 ширших сходин і три засідання Управи. Провадить хроніку, впорядковує виписки з преси.

б) Культ.-освітня й імпрезова: На сходинах відчитано доповіді „Відношення батьків до dorостаючої молоді“, „Народне мистецтво“. Влаштовано святочні ширші сходини з доповіддю „Жінка-героїня в боротьбі УПА“. Відбулись два покази писання писанок і традиційні Вишивані Вечерниці.

в) Сусп. опіка: Референтка відвідувала хворих та вислала картки. Відвідує старенького отця, що живе в захисті для старих.

г) Зв'язки: Проведено покази писання писанок в Інтернац. Інституті та в шести американських жіночих організаціях. Показ відбувається звичайно з невеликою доповіддю англ. мовою про Україну і наші Великодні звичаї. При показах є завжди виставка Великоднього стола. В радіостанції в Денбурі референтка говорила 20 хвилин про Україну та її Великодні звичаї. Наша участь у фестивалі Інтернаціонального Інституту була дуже успішна. Вже третій раз із черги українка є королевою фестивалю. Цим разом вибрано нею п-ну Лесю Буру. Також взяли ми участь у продажі печива разом із 15 національними групами, влаштованому заходами ІВКА.

г) Пресова: Появилось 8 дописів про працю Відділу в Н. Ж. і „Свободі“. Окрім того виголошено 7 оголошень у радіо й 9 дописів у місцевому щоденнику „Бриджпорт Пост“, одне зі світлинною з Вишиваних Вечерниць. У щоденнику „Денбурі Нью Таймс“ вміщено допис про наші Великодні звичаї із світлинною святочного стола, а другий у тижневику „Нютаун Бі“ про СКВУ.

д) Господарська: Референтка дбала про буфет на 4-ох більших імпрезах.

Контр. Комісія: Голова п-ні Олександра Шуст поставила внесок на уділення абсолюторії, що збори одногослосно ухвалили.

Слово голови Централі п-ні Пушкар було спрямоване до членства. Вона подала кілька завваг, але в цілому висловила признання для праці Відділу. Накресливши ідею, що нас лучить у СУА, вона закликала нас до дальшої праці. Її відданість цій ідеї, сила

волі й віра в нас — додали нам сили. Неодна з нашої Управи вже хотіла трошки „відпочити“ та... передумала й усі залишились на своїх постах.

Нова Управа: п-ні Мирослава Чубата, голова, п-ні Анна Чернявська, заступниця й орг. референтка, п-ні Ірина Федоронько, секретарка, п-ні Надія Фалько, касієрка. Референтками стали — п-ні Ольга Сула культурно-освітньою, п-ні Стефанія Жеребецька імпрезовою, п-ні Олександра Шуст виховною, п-ні Ольга Пендаківська сусп. опіки, п-ні Ольга Папроцька зв'язків, п-ні Наталія Шуст пресова, пп. Галя Болонна, Юлія Бура й Марія Захарко господарськими.

Контр. Комісія: п-ні Михайлина Шиманська, голова, пп. Катерина Нижанківська і Дарія Стахів члени, а пп. Марія Сливінська і Параскевія Самчук заступниці.

Збори закінчено молитвою, а тоді всі засіли до вечері, що її дбайливо приготували наші господарські референтки. По вечері голова Централі обговорювала з новою Управою ще різні біжучі справи й усі розійшлися додому з почуттям вдоволення і віри в себе.

Наталія Шуст

пресова референтка

КЕРКГОНСОН, Н. Й.

Ялинка 89 Відділу

Дня 14. січня зійшлися гості численно в залі „Веселки“ на Союзівці. Членки Відділу приготували смачний обід. О. Любомир Гузар провів молитву, а гостей привітала голова п-ні Оксана Ленець. Опісля діти місцевої школи українознавства, пластуни дали гарну програму, в яку входили — Різдвяна сценка, колядки, народні танки й танок сніжинок. Присутні щиро вітали молодих виконавців. Наші членки, пані вчительки О. Васків та Д. Хухра жертвенно працюють над дитворою, і батьки їм за те щиро вдячні. А ми рівнож вдячні двом молодим панночкам, студенткам Ірині Бішко й Андреї Олексів, що навчають дітей українських танків. Їхня праця справді увінчалась успіхом.

Присутні провели час у дружній атмосфері.

О. Ленець

Кожна організована громадянка знає, що своєчасно внесена передплата на журнал є здоровою фінансовою підставою для розвитку видавництва.

БЕТЛЕГЕМ, ПА.

Річні збори 91 Відділу СУА ім. Олени Кислевської

Дата: 20. січня 1968 р.

Збори відкрила голова п-ні Анна Гарас молитвою і привітала голову Окр. Ради п-ні Лідію Дяченко.

Президія п-ні Лідія Дяченко, голова, п-ні Оля Цегельська, секретарка.

Протокол з основних зборів відчитала п-і Натя Цегельська, секретарка.

Звіти Управи зложили — п-ні Натя Цегельська, секретарка, п-ні Даня Михайлів, касієрка і п-ні Ольга Цегельська, культ.-освітня й виховна референтка.

Діяльність Відділу:

а) Організаційна: Відділ нараховує 14 членок. Відбув 8 ширших сходин і 5 засідань Управи. Вислав представницю на Жіночу Сесію СКВУ і взяв участь у маніфестації Тижня Поневолених Націй.

б) Культ.-освітня й імпрезова: Відділ вчисто відбув свої Хрестини з гарною мистецькою програмою і показ писання писанок. Допомогавав у влаштуванні забави Відділові УККА і в збірці на СКВУ.

в) Виховна: Відділ заснував і провадить школу українознавства в Бетлегемі. При Відділі є курс народніх танків, що його провадить інструктор п. Михайло Лаврик. Учні того курсу брали участь в імпрезах Аллентавну, Редінгу й Істону.

г) Фінансова Відділ мав 310 дол. приходу і 215.75 дол. розходу.

Контр. Комісія: Іменем її п-ні П. Винницька поставила внесок на уділення абсолюторії, що збори одногослосно ухвалили.

Нова Управа: п-ні Ольга Цегельська, голова, п-ні Емілія Лаврик, заступниця й орг. референтка, п-ні Даня Михайлів, секретарка, п-ні Анна Гарас, касієрка. Референтками стали: п-ні Натя Цегельська культ.-освітньою й виховною, п-ні Марія Корчева сусп. опіки й господарською.

Контр. Комісія: пп. П. Винницька, Ірина Бачинська і Лідія Яб.

У своєму слові п-ні Лідія Дяченко висловила признання Відділові, хоч новозаснованому, але дозрілому, за вповні виконану заплановану працю і завважила, що Відділ зразу вступив на правильний шлях.

Збори закрито молитвою, а потім при каві і смачних тістечках членки гуторили довго і заплановували працю на цей рік.

Ольга Цегельська
секретарка зборів

Централа одержалав часі від 1. лютого до 20. березня
1968 на:**ПРЕСОВИЙ ФОНД Н. Ж.:**

Від. 1 Нью Йорк	25.00
„ 4 Нью Йорк	25.00
„ 5 Дітройт	5.00
„ 7 Акрон	5.00
„ 10 Філядельфія	20.00
„ 21 Бруклін	10.00
„ 22 Шикаго	30.00
„ 23 Дітройт (в пам'ять па- тронки О. Басараб)	25.00
„ 25 Потакет	5.00
„ 28 Ньюарк	10.00
„ 29 Шикаго	5.00
„ 48 Філядельфія (збірка на Річних Заг. Зборах)	25.50
„ 57 Ютіка	10.00
„ 66 Нью Гейвен	10.00
„ 70 Пассейк	10.00
„ 74 Шикаго	10.00
Членки 34 Відділу США, Коговз	11.00
Гурток Книголюбів, Гемілтон	5.00
Родина бл. п. Анни Сірко, Ді- тройт	20.00
о. Павло Дармсць, Вінтер Парк	15.00
Маруся Бек, Дітройт	10.00
Текля і Петро Дякович, Н. Йорк	10.00
Варвара Груховська, Нью Йорк	10.00
Марія Вандзура, Вінетка	7.00

По 5.00 дол.: Катря Гупало, Седл
Рівер, Марія Кудла, Емгерстбург, Ма-
рія Татарська і Павліна Малиновська,
Філядельфія, Ольга Курило, Саскатун,
Володимира Михайлів, Честер, Іванна
Бенцаль, Бронкс, Анна Коваль, Ши-
каго, Катерина Кузьма, Ньюарк, Петро
Чижик, Ірвінгтон.

По 3.50 дол.: Ольга Салук, Ньюарк.

По 3.00 дол.: Тетяна Горащенко, Фі-
лядельфія, Віра Ортинська, Рівер Едж.

По 2.00 дол. Марія Гоголь, Шикаго,
К. Бартошик, Торонто, Оксана Соло-
мон, Нью Йорк, Пелягія Кубик і Ірина
Руснак, Рочестер, Анна Вацлавська,
Форест Гіл, Магда Шевчук, Ст. Пі-
терсбург, Мирослава Савчак, Бронкс,
Анастасія Богданович, Маямі, Ольга
Хаританчук, Гартфорд, Марія Демид-
чук, Бруклін.

По 1.00 дол.: Анна Іванів, Форт Ірі,
Наталка Березовська, Норт Голівуд,
Анна Дикий, Бронкс, Люба Фалько,

Савт Бавнд Брук, Анна Карий, Джерзі
Ситі, Ольга Кіфіяк, Нью Йорк, Галина
Головацька, Кліфтон, Марта Терлець-
ка, Байсайд, Петро Зубрицький, Ро-
честер, Марія Буцяк, Марія Добрян-
ська і Теофіля Хвостик, Манчестер,
Марія Пашук і Марія Івахів, Філядель-
фія, Марія Франко, Ньюарк, Маруся
Бойчук, Саскатун, Стефанія Фелькер,
Пассейк, Стефанія Лукомська, Нью
Гейвен, Наталія Каменецька, Стоктон,
М. Максимець, Торонто, Н. Радьо, Ед-
монтон.

ФОНД „МАТИ Й ДИТИНА“:

Від. 1 Нью Йорк	30.00
„ 4 Нью Йорк	10.00
„ 10 Філядельфія	30.00
„ 13 Честер	20.00
„ 21 Бруклін	10.00
„ 28 Ньюарк	78.00
„ 33 Клівленд	120.00
„ 43 Філядельфія	45.00
„ 44 Філядельфія	15.00
„ 47 Рочестер	30.00
„ 57 Ютіка	110.00
„ 59 Балтімор	20.00
„ 64 Нью Йорк	45.00
„ 66 Нью Гейвен	142.00
„ 70 Пассейк	70.00
„ 83 Нью Йорк	15.00
Членки 34 Відділу США, Коговз	15.00
Школа Українознавства, Сира- кузи	10.00
Марійська Дружина, Філяд.	5.00
Е. Демянчук, Філядельфія	15.00

По 10.00 дол.: о. Степан і Анна Кір-
жецькі, Вашингтон, Іван і Наталя Да-
ниленко, Філядельфія, Стефанія Явна,
Рутерфорд.

По 5.00 дол.: Марія Генік-Березов-
ська, Торонто, Розалія Кіналь, Ді-
тройт.

По 3.00 дол.: Ольга Сохан, Джерзі
Ситі.

По 1.00 дол.: Анна Плаксіє, Меррік.

ФОНД „500“:

Від. 1 Нью Йорк	10.00
„ 59 Балтімор	25.00
„ 74 Шикаго	40.00
Членки 34 Відділу США, Коговз	15.00
Окружна Рада США, Клівленд	25.00
Олена Залізник, Філядельфія	5.00
Марія Татарська, Філядельфія	5.00
Евфрозина Пирська, Філяд.	3.00

МУЗЕЙ США:

Від. 1 Нью Йорк	100.00
„ 28 Ньюарк	10.00
„ 68 Сиракузи	4.50
Окр. Рада США, Клівленд	5.00
Марія і Борис Ржепецькі, Н. Й.	15.00
Анна Сивуляк, Філядельфія	10.00
Олена Турула, Шикаго	10.00

ФУНДАЦІЯ ДОМУ США:

Від. 37 Дітройт, уділ ч. 88	100.00
-----------------------------	--------

ДІМ США:

Олена Залізник, Філядельфія	20.00
-----------------------------	-------

З подякою

Ірина Качанівська, секретарка
Анна Сивуляк, касієрка

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК

Оцим стверджуємо, що пожертва
п-ні Клявдії Салюк із дня 23. січня
ц. р. у сумі 5 дол. була призначена на
Фонд Зв'язків, а не на пресовий фонд
Н. Ж., як було подано в січневому
числі. За недогляд перепрошуємо.

**

У грудневому числі подано помил-
ково наймення автора книжки „Вось-
мий день“ Торнтон Вайлден, а воно
звучить — Торнтон Вайлдер. За не-
догляд перепрошуємо.

ОГОЛОШЕННЯ

ПРОДАМ річники і поодинокі
числа журналів „Нова Хата“, Львів
і „Жіноча Доля“, Коломия.

Elias Czaikovsky
4432 Cicotte St.
Detroit, Mich. 48210

З Б І Р Н И К
ПАМ'ЯТІ К. МАЛИЦЬКОЇ
ВИХОВНИЦЯ
ПОКОЛІНЬ

Ціна 2.00 дол.

Замовляти в Централі США або
в п-ні Марії Мудрик
73 Lynd Avenue
Toronto, Ont. Canada